СОВЕТ ЛЕВАШЕВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ АЛЕКСЕЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЛЕКСЕЕВСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ЛЕВАШЕВО ҖИРЛЕГЕНЕҢ

РЕШЕНИЕ

КАРАР

08 сентября 2022 г.

№ 35

Татарстан Республикасы Алексеевскмуниципаль районы «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Уставы турында

Совет рәисе докладын тыңлап фикер алышканнан соң, Левашево авыл җирлеге Советы, гамәлдәге кануннарның үзгәрүенә бәйле рәвештә, «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы проектын раслау турында» карар проекты эшләнгәнен билгеләп үтә, ул җирлек Советы тарафыннан хупланды һәм халыкка җиткерелде,Җирлек халкы белән гавами тыңлауларда фикер алышуның барлык кирәкле процедураларын узды.

Проект халык белән фикер алышу барышында кергән, гавами тыңлауларда әйтелгән тәкъдимнәрне исәпкә алып эшләнгән.

Югарыда бәян ителгәннәрдән чыгып, шулай ук «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел № 131-ФЗ Федераль законның 44 статьясы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 08.07.2004 ел № 45-ЗРТ Татарстан Республикасы Законының 7 статьясы, Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Левашево авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 86-88 статьялары нигезендә,

Левашево авыл җирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының«Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең Уставын кабул итәргә (Кушымта).

2. Әлеге карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен җибәрергә.

3.Әлеге карарны дәүләт теркәвенә алганнан соң «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында»урнаштыру юлы белән хокукый акт текстын халыкка җиткерергә.

4. Үз көчен югалткан дип танырга:

- Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Левашевоавыл җирлеге Советының 2015 елның 8 июнендәге 118 номерлы карары белән кабул ителгән,Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы ;
- Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Левашево авыл җирлеге Советының 2016 елның 4 мартындагы 26 номерлы «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында»карары;
- Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Левашево авыл җирлеге Советының 2016 елның 14 декабрендәге 41 номерлы «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында»карары;
- Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Левашево авыл җирлеге Советының 2017 елның 18 декабрендәге 66 номерлы «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында»карары;
- Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Левашево авыл җирлеге Советының2019 елның 25 ноябрендәге 166 номерлы «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» карары.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

6. Әлеге карар, әгәр федераль законда башкасы каралмаган булса, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясындагы 8 өлеше нигезендә үз көченә керә.

Левашево авыл
җирлеге Башлыгы,
Совет рәисе **С.А.Демидова**

ТАТАРСТАН МУНИЦИПАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ "ЛЕВАШЕВСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ" АЛЕКСЕЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
р 05-1112413
СОВЕТ ЛЕВАШЕВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районы
Левашево авыл җирлеге Советы
тарафыннан 08.09.2022 ел № 35
карары белән кабул ителгән

Левашевоавыл җирлеге Башлыгы
____
С.А.Демидова

У С Т А В
Татарстан Республикасы Алексеевск
муниципаль районы «Левашево авыл җирлеге»муниципаль берәмлеге

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районы
2022 ел

Бүлек I. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Статья 1. Авыл җирлеге һәм аның статусы

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге авыл җирлеге статусына ия.

2. Муниципаль берәмлекнең рәсми исеме - Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге (алга таба-текст буенча-авыл җирлеге).

3. «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы составына керә.

Статья 2. Җирлекнең территориаль төзелеше

1. Җирлек территориясе составына торак пунктлар керә:
Левашево авылы.

2. Җирлекнең административ үзәге:Левашево авылы.

3.Җирлек чикләре «Алексеевск муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 11-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

4. Җирлек территориясе составына милек рәвешләренә һәм максатчан билгеләнешенә карамастан, җирләр керә. Муниципаль берәмлекнең гомуми мәйданы 3859 га тәшкил итә.

5. Җирлек чикләрен үзгәртү, аны үзгәртеп кору Татарстан Республикасы законы белән законнарда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Җирлекнең рәсми символлары

1. Авыл җирлеге тарихи, мәдәни, милли һәм башка җирле традицияләрне, үзенчәлекләрне чагылдыручы рәсми символлар билгеләргә хокуклы.

2. Рәсми символларны тасвирлау һәм әлеге символларны рәсми куллану тәртибе Җирлек Советының норматив хокукый акты белән раслана.

3. Җирлекнең рәсми символлары федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алынырга тиеш.

Статья 4. Җирлекнең җирле үзидарәсе һәм аның хокукый нигезе

1. Җирлектә җирле үзидарә - Россия Федерациясе Конституциясендә, федераль законнарда, федераль законнарда билгеләнгән чикләрдә, шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очракларда халыкның турыдан-туры һәм (яисә) җирле үзидарә органнары аша, тарихи һәм башка җирле традицияләрне исәпкә алып, халык мәнфәгатьләреннән чыгып, җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне мөстәкыйль һәм үз җаваплылыгында хәл итүне тәэмин итә торган үз властен гамәлгә ашыру рәвеше.

2. Җирлектә җирле үзидарә Җирлек чикләрендә гамәлгә ашырыла.

3. Җирле үзидарәнең хокукый нигезен халыкара хокукның гомумтанылган принциплары һәм нормалары, Россия Федерациясе халыкара шартнамәләре, Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең алар нигезендә чыгарыла торган норматив хокукый актлары һәм

башка федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, әлеге Устав, җирле референдумнарда һәм гражданнар җыеннарында кабул ителгән карарлар, башка муниципаль хокукый актлар тәшкил итә.

Статья 5. Җирлектә яшәүчеләрнең җирле үзидарәне гамәлгә ашыруга хокукы

1. Җирлектә җирле үзидарә гражданнар тарафыннан референдум, сайлаулар һәм турыдан-туры ихтыяр белдерүнең башка рәвешләрен кулланып, шулай ук әлеге Уставта каралган сайлау һәм җирле үзидарәнең башка органнары аша гамәлгә ашырыла.

2. Җирлек гражданнарының ихтыяр белдерүләренең иң югары турыдан-туры чагылышы булып җирле референдум һәм ирекле сайлаулар тора.

3. Гражданнар җирле үзидарәне гамәлгә ашыруга турыдан-туры, шулай ук үз вәкилләре аша җенесе, расасы, милләте, теле, чыгышы, мөлкәти һәм вазифаи хәле, дингә, инануларына, җәмәгать берләшмәләренә каравына бәйсез рәвештә тигез хокуклы.

Җирлек территориясендә даими яки нигездә яшәүче чит ил гражданнары җирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенең халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия.

4. Сайлау хокукына ия гражданнар, җирлекнең җирле үзидарә органнарына сайларга һәм сайланырга хокуклы.

5. Гражданнар муниципаль хезмәттән бертигез файдалана ала.

6. Һәр граждан турыдан-туры җирле үзидарә органнарына һәм җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына мөрәҗәгать итәргә, җирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмат алырга хокуклы.

7. Җирлекнең җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары һәркемгә аның хокукларына һәм ирекләренә турыдан-туры кагылучы документлар һәм материаллар белән танышу, шулай ук, әгәр законда башкача каралмаган булса, гражданнар тарафыннан җирлекнең җирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында башка тулы һәм дөрес мәгълүмат алу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

8. Җирлекнең җирле үзидарә органнары массакүләм мәгълүмат чаралары аша һәм башка ысул белән халыкка җирлекнең һәм аның аерым территорияләренең үсешенең иң мөһим мәсьәләләре, гомуми файдаланудагы транспорт, торак-коммуналь хуҗалык эше, халыкка төрле хезмәтләр күрсәтүче социаль-мәдәни һәм башка учреждениеләр һәм хезмәтләр челтәрен үстерү, социаль ташламалар, җәмәгать тәртибен саклауның торышы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр турында даими рәвештә хәбәр итәләр.

9. Гражданнар, әгәр алар үз хокуклары һәм ирекләре бозылган дип санасалар, судта норматив хокукый актларга, җирлекнең җирле үзидарә органнарының һәм җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирергә хокуклы.

Статья 6. Җирлекнең җирле үзидарә органнары структурасы

1. Җирлекнең җирле үзидарә органнары структурасына түбәндәгеләр керә: Җирлек Советы, Җирлек башлыгы, Җирлекнең Башкарма комитеты, әлеге Устав нигезендә төзелә торган башка җирле үзидарә органнары.

2. Җирлекнең җирле үзидарә органнары структурасын үзгәртү әлеге Уставка үзгәрешләр кертү юлы белән башкарыла.

3. Җирлек Советының Җирле үзидарә органнары структурасын үзгәртү турындагы карары, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль

законда каралган очраклардан тыш, әлеге карарны кабул иткән җирлек Советы вәкаләтләре вакыты чыкканнан соң да үз көченә керә.

Статья 7. Җирлекнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләре.

1. Җирлекнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләренә түбәндәгеләр керә:

1) Җирлек бюджеты проектын төзү һәм карау, Җирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту, Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны төзү һәм раслау;

2) Җирлекнең җирле салымнарын һәм җыемнарын билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару;

3) Җирлекнең муниципаль милкендәге мөлкәтенә ия булу, аннан файдалану һәм эш итү;

4) җирлек торак пунктлары чикләрендә беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын тәэмин итү;

5) җирлек халкын элемтә, җәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

6) җирлек халкын мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итү һәм ял оештыру өчен шартлар тудыру;

7) җирлек территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар тәэмин итү, җирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыру;

8) җирлекнең архив фондларын формалаштыру;

9) җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, аның предметы булып җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар өчен үтемле булуын тәэмин итү таләпләрен үтәү, әлеге кагыйдәләр нигезендә җирлек территориясен төзекләндерүне оештыру;

10) адреслар бирү, адресларны үзгәртү, юкка чыгару, урам-юл челтәре элементларына (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк яки муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның җирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), шәһәр чикләрендә планлаштыру структурасы элементлары атамаларын бирү, мондый атамаларны үзгәртү, юкка чыгару, дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыру;

11) авыл хуҗалыгы җитештерүен үстерүгә ярдәм итү, кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартлар тудыру;

12) җирлектә балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

13) җәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданнарга һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтү, халык дружиналары эшчәнлеге өчен шартлар тудыру;

14) каты коммуналь калдыкларны җыю (шул исәптән аерым туплау) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнашу;

15) җирләү урыннарын карап тоту һәм ритуаль хезмәтләр оештыру;

16) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә җирлек чикләрендә халыкны су белән тәэмин итүне, ташландык суларны агызуны, халыкны ягулык белән тәэмин итүне оештыру;

17) җирлекнең торак пунктлары чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеге;

18) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, җирлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларны социаль һәм мәдәни

адаптацияләүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

19) җирлек халкының массакүләм ял итү өчен шартлар тудыру һәм халык күпләп ял итә торган урыннарны җиһазландыруны оештыру, гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәэмин итүне дә кертеп;

20) Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә үз белдеге белән төзелешне сүтү, үз белдегең белән корылган корылманы сүтү яки аны рөхсәт ителгән төзелеш, үзгәртеп кору, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнгән капиталь төзелеш объектларының чик параметрларына, территорияне планлаштыру документларына яисә федераль законнарда билгеләнгән капиталь төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләргә туры китерү турында Карар кабул итү.

Статья 8. Җирлекнең җирле үзидарә органнарының җирлекләрнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итүгә хокуклары

1. Җирлекнең җирле үзидарә органнары түбәндәгеләргә хокуклы:

1) җирлек музейларын булдыру;

2) җирлектә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;

3) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;

4) җирлек территориясендә җирле милли-мәдәни мохтариятләрнең хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә ярдәм итү һәм җирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;

6) җирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизацион әзерләү чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнашу;

7) муниципаль янгын сагы булдыру;

8) туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;

9) кеше хокукларын тәэмин итүгә җәмәгать контролен һәм мәҗбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыручы иҗтимагый күзәтчелек комиссияләренә ярдәм күрсәтү;

10) "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында"1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтү;

11) торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча гражданнарга муниципаль торак фондыннан торак урыннары бирү;

12) җирлек территориясендә яшәүче хуҗаларсыз хайваннар белән эш итү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру;

13) «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында»2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;

14) инвалидларның, сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән затларның физик культурасын һәм спортын үстерүгә, адаптив физик культурага һәм җайлашу спортына ярдәм күрсәтү;

15) "Кулланучылар хокукларын яклау турында" 1992 елның 7 февралендәге 2300-I номерлы Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру;

16) полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирү;

17) алкогольле, наркотик яки башка токсик исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.

2. Җирлекнең җирле үзидарә органнары әлеге маддәнең 1 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләрне хәл итәргә, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 19 маддәсе нигезендә аларга тапшырылмаган башка дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда катнашырга, әгәр федераль законнарда каралса, шулай ук башка муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнары компетенциясенә карамаган башка мәсьәләләрне хәл итәргә хокуклы, федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз компетенцияләреннән төшереп калдырылмаган дәүләт хакимияте органнары һәм җирле бюджетлар керемнәре исәбенә, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелгән бюджетара трансфертлардан һәм түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәреннән тыш.

Статья 9. Муниципаль контроль

1. Федераль законнарда каралган мәсьәләләр буенча муниципаль контроль авыл җирлеге территориясендә төзелгән килешүләр нигезендә Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль контроль өлкәсендә авыл җирлеге башкарма комитетының вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) дәүләт контролен (күзәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) муниципаль берәмлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) башка вәкаләтләр «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар нигезендә.

3. Муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән җайга салына.

Статья 10. Җирлекнең җирле үзидарә органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрен үтәү

1. Җирлекнең җирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләрен бирү федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

2. Җирлекнең җирле үзидарә органнары тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашыру өчен бу максатларга матди ресурслар һәм финанс чаралары бүлеп бирелгән чикләрдә җаваплы.

3. Тапшырылган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру дәүләт контролендә. Җирлекнең җирле үзидарә органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрен

гамәлгә ашыруны контрольдә тоту шартлары һәм тәртибе федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

4. Җирлек советы үз вәкаләтләре чикләрендә бирелгән аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен җирлекнең җирле үзидарә органнары карамагында булган матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан өстәмә файдалану очракларын һәм тәртибен билгеләргә хокуклы.

5. Җирлекнең җирле үзидарә органнары «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясы нигезендә аларга тапшырылмаган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда җирлек Советы тарафыннан әлеге вәкаләтләрне гамәлгә ашыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыру турында Карар кабул ителгән очракта катнаша.

Статья 11. Җирлекнең муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы

Җирлекнең муниципальара хезмәттәшлектә катнашуы федераль законнар һәм җирле үзидарә турында Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 12. Авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының дәүләт хакимияте органнары белән үзара мөнәсәбәтләре

Җирле үзидарә органнарының дәүләт хакимияте органнары белән үзара мөнәсәбәтләре түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

1) җирлекнең социаль-икътисадый үсешенә юнәлдерелгән дәүләт программаларын гамәлгә ашыруда җирлекнең җирле үзидарә органнарының катнашуы;

2) җирлекнең җирле үзидарә органнары һәм дәүләт хакимияте органнары арасында шартнамәләр (килешүләр) төзү;

3) даими яисә вакытлыча координацияләү, консультатив, киңәшмә һәм башка эш органнарын булдыру;

4) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында җирлек Советының закон чыгару инициативасы;

5) законнарда билгеләнгән башка хезмәттәшлек формалары.

Бүлек II. ҖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕҢ ХАЛЫК ТАРАФЫННАН ТУРЫДАН-ТУРЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ҺӘМ ХАЛЫКНЫҢ ҖИРЛЕ ҮЗИДАРӘНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУДА КАТНАШУ РӘВЕШЛӘРЕ

Статья 13. Гражданнар тарафыннан җирле үзидарәне турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм халыкның җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашу рәвешләре

Җирлек халкы турыдан-туры җирле үзидарәне гамәлгә ашыралар һәм җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда түбәндәге рәвешләрдә катнашалар:

1) җирле референдум;
2) муниципаль сайлаулар;
3) җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү;
4) Җирлек чикләрен үзгәртү һәм үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү;
5) халык җыены;
6) гражданнарның хокукый инициативасы;
7) инициатив проектлар;

8) территориаль иҗтимагый үзидарә;
9)авыл торак пунктының старостасы;
10) ачык тыңлаулар, иҗтимагый фикер алышулар;
11) гражданнар җыелышы;
12) гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы);
13) гражданнарны сораштыру;
14) җирле әһәмияттәге иң мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер алышуы;
15) җирле үзидарә органнарына гражданнар мөрәҗәгатьләре;
16) иҗтимагый (консультатив) советлар төзү;
17) Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формалар.

Статья 14. Җирле референдум

1. Җирле референдум җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне турыдан-туры гражданнар тарафыннан хәл итү максатларында 2002 елның 12 июнендәге «Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 67-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Җирле референдум турында»2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә үткәрелә.2. Местный референдум проводится на всей территории Поселения.

3. Җирле референдумда яшәү урыны җирлек чикләрендә урнашкан гражданнар катнаша ала. Россия Федерациясенең халыкара килешүләре нигезендә һәм законда билгеләнгән тәртиптә җирлек территориясендә даими яшәүче чит ил гражданнары Россия Федерациясе гражданнары кебек үк җирле референдумда катнаша.

4. Җирле референдум үткәрү турындагы карар җирлек Советы тарафыннан кабул ителә:

1) җирле референдумда катнашу хокукына ия гражданнар;

2) уставларында сайлауларда һәм (яисә) референдумнарда катнашу каралган һәм федераль законда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда теркәлгән сайлау берләшмәсе, башка иҗтимагый берләшмә инициативасы буенча;

3) җирлек Советы һәм авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе, алар тарафыннан бергә тәкъдим ителгән.

5. Гражданнар, сайлау берләшмәләре, башка иҗтимагый берләшмәләр инициативасы буенча җирле референдум билгеләү шарты булып әлеге инициативага ярдәм итү өчен имза җыю тора.

Референдум үткәрү инициативасын хуплау йөзеннән җыярга тиешле имзалар саны җирлек территориясендә теркәлгән референдумда катнашучылар санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

6. Референдум үткәрү инициативасы әлеге статьяның 4 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән гражданнар, сайлау берләшмәләре, башка иҗтимагый берләшмәләр тарафыннан күрсәтелсә, Федераль законда һәм аның нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелә.

Җирлек Советы һәм авыл җирлеге башлыгы белән берлектә тәкъдим ителгән референдум үткәрү инициативасы җирлек Советы карары һәм җирлек башлыгы карары белән рәсмиләштерелә.

Күрсәтелгән инициативаны тәкъдим итү тәртибе җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

7. Җирлек советы җирлек Советына җирле референдум билгеләнә торган документлар кергән көннән 30 көн эчендә җирле референдум билгеләргә тиеш.

Җирле референдум җирлек Советы тарафыннан билгеләнгән срокта билгеләнмәгән очракта, референдум гражданнар, сайлау берләшмәләре, җирлек башлыклары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы Сайлау комиссиясе яисә прокурор мөрәҗәгатьләре нигезендә суд тарафыннан билгеләнә. Суд билгеләгән җирле референдум муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе тарафыннан оештырыла, ә аны үткәрүне тәэмин итү Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең башкарма органы яисә җирле референдум үткәрүне тәэмин итү йөкләнгән башка орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8. Җирле референдумда кабул ителгән тавыш бирү нәтиҗәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

9. Җирле референдумда кабул ителгән карар җирлек территориясендә мәҗбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазыйфаи затлары яки җирле үзидарә органнары тарафыннан расланугa мохтаҗ түгел.

10. Җирлекнең җирле үзидарә органнары җирле референдумда кабул ителгән карарның әлеге Уставта билгеләнгән вәкаләтләрне чикләү нигезендә үтәлешен тәэмин итәләр.

11. Җирле референдум үткәрү, шулай ук җирле референдумда кабул ителгән карарга гражданнар, җирле үзидарә органнары, прокурор, федераль закон белән вәкаләтле дәүләт хакимияте органнары тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

12. Җирле референдумны әзерләү һәм үткәрү тәртибе 2002 елның 12 июнендәге «Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 67-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Җирле референдум турында»2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән җайга салына.

Статья 15. Муниципаль сайлаулар

1. Җирлектә муниципаль сайлаулар җирлек Советына депутатлар, Җирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзаларын, җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларын сайлау максатларында яшерен тавыш биргәндә гомуми тигез һәм турыдан-туры сайлау хокукы нигезендә үткәрелә.

2. Җирлек советына депутатлар сайлау мәҗбүри, вакыт-вакыт булып тора һәм әлеге Уставта билгеләнгән срокларда үткәрелә. Депутат итеп 18 яшькә җиткән һәм сайлау хокукына ия Россия Федерациясе гражданы сайлана ала.

3. Җирлек Советына сайлауларны билгеләү турындагы карар җирлек Советы тарафыннан 90 көннән дә соңга калмыйча һәм тавыш бирү көненә кадәр 80 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Сайлауларны билгеләү турындагы карар массакүләм мәгълүмат чараларында рәсми рәвештә кабул ителгән көннән 5 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга тиеш. Федераль закон белән билгеләнгән очракларда, җирлек советына депутатлар сайлау җирлекнең сайлау комиссиясе яисә суд тарафыннан тавыш бирү көненә кадәр 70 көннән дә соңга калмыйча билгеләнә.

4. Җирлек Советы депутатларын сайлауларны әзерләү һәм үткәрү закон һәм әлеге Устав нигезендә төзелә торган сайлау комиссияләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Җирлек Советы депутатлары сайлау округына сайлаучылар вәкиллегенең уртача нормасы нигезендә төзелә торган бер мандатлы сайлау округлары буенча сайлана.

Тавыш бирүдә катнашкан сайлаучыларның иң күп тавышын җыйган кандидат сайланган дип танылa. Әгәр Тавыш бирү бер кандидатура буенча

үткәрелсә, тавыш бирүдә катнашкан сайлаучыларның 50 проценттан да ким булмаган тавышын җыйган кандидат сайланган дип санала. Теркәлгән кандидатлар тавышларны бертигез җыйса, алданрак теркәлгән кандидат сайланган дип санала.

6. Җирлек Советы депутатын, җирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасын, җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затын сайлаулар федераль законда, Татарстан Республикасы Сайлау Кодексында һәм әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Җирлек Советы депутатларын сайлау нәтиҗәләре рәсми рәвештә халыкка җиткерелергә (бастырып чыгарылырга) тиеш.

Статья 16. Җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү

1. Җирлек Советы депутаты, шул исәптән җирлек башлыгы, сайлаучылар тарафыннан закон һәм әлеге устав белән билгеләнгән нигезләр һәм тәртиптә чакыртып алынырга мөмкин.

2. Депутатны чакыртып алу нигезләре булып, депутатның үзенә карата ышаныч уята торган һәм депутат, җирлек башлыгы вазифаларын үтәмәүдә, депутат, җирлек башлыгы статусына туры килми торган гамәлләр һәм Россия Федерациясе Конституциясенең, Татарстан Республикасы Конституциясенең, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының, әлеге Уставның һәм башка муниципаль хокукый актларның суд тәртибендә расланган конкрет хокукый карарлар яисә гамәлләр (гамәл кылмау) тора.

3. Җирлек Советы депутаты чакыртып алу буенча тавыш бирү Халык инициативасы белән үткәрелә.

4. Җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү инициативасын тәкъдим итү һәм гражданнарның имзаларын җыю өчен, 10 кешедән дә ким булмаган муниципаль сайлауларда катнашу хокукына ия кешеләрдән торган инициатив төркем оештырыла.

5. Инициатив төркем инициатив төркемне теркәү турындагы үтенеч белән җирлекнең сайлау комиссиясенә мөрәҗәгать итә. Инициатив төркем үтенечнамәсендә депутатның хокукка каршы конкрет карарга яисә гамәл кылмавына (гамәл кылмавына) аны чакыртып алу өчен нигез булып торган күрсәтмә булырга тиеш, аның фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, туган көне, сериясе, номеры һәм датасы, паспортны яки гражданның паспортын алмаштыручы документның исемен яисә кодын күрсәтеп, шулай ук инициатив төркемнең һәр әгъзасының яшәү урыны һәм аның исеменнән җирлек территориясендә эш итәргә вәкаләтле затларның күрсәтелгән булырга тиеш. Инициатив төркемнең үтенечнамәсе күрсәтелгән төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзаланырга тиеш. Үтенечнамәгә депутатның күрсәтелгән хокукка каршы карары яисә гамәле (гамәл кылмавы) расланган суд карары беркетелгән булырга тиеш.

6. Инициатив төркемне теркәү, авыл җирлеге Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү инициативасын хуплау өчен имзалар җыю, җыелган имзаларны тикшерү җирле референдум үткәрү өчен законда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7. Җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү җирлек Советы тарафыннан билгеләнә һәм җирле референдум үткәрү өчен законда билгеләнгән тәртиптә, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

8. Җирлек сайлау комиссиясе инициатив төркеменең үтенечнамәсен караганда, җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү билгеләнгәндә, тиешле җирлек Советы депутаты аны чакыртып алу өчен нигез буларак куелган шартлар буенча аңлатмалар бирергә, кирәкле документлар тапшырырга хокуклы. Күрсәтелгән депутат сайлау комиссиясе, җирлек Советы утырышлары уздырылган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча аларны үткәрү вакыты һәм урыны турында язмача хәбәр ителергә тиеш.

9. Авыл җирлеге Советы депутаты аны чакыртып алу буенча тавыш бирү уздырганда, сайлаучыларга аны чакыртып алу өчен нигез буларак куелган шартлар буенча аңлатмалар бирү максатларында инициативалы төркем белән тигез нигезләрдә агитация алып бару хокукына ия.

10. Җирлек Советы депутаты, шул исәптән җирлек башлыгы, чакыртып алынган дип санала, әгәр чакыртып алу өчен тиешле сайлау округында теркәлгән сайлаучыларның яртысыннан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә.

11. Җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

12. Җирлекнең сайлау комиссиясе чакыртып алу буенча тавыш бирүгә рәсми нәтиҗә ясаганнан соң 5 көн эчендә инициативалы төркемгә, җирлек советына һәм җирлек Советының тиешле депутатына аны чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләре турында язмача хәбәр итә.

Статья 17. Җирлек чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү

1. Голосование по вопросам изменения границ, преобразования Поселения проводится в целях получения согласия населения на указанное изменение границ, преобразование Поселения.

2. Җирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү җирлекнең бөтен территориясендә яисә аның территориясе өлешендә «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 6.10.2003ел №131-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән очракларда үткәрелә.

3.Җирлек чикләрен үзгәртү, җирлекне үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү җирлек Советы тарафыннан билгеләнә һәм 2002 елның 12 июнендәге «Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» гы 67-ФЗ номерлы Федераль законда һәм «Җирле референдум турында» 2004 елның 24 мартындагы 23-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

4. Җирлек чикләрен үзгәртү, җирлекне үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү, әгәр анда җирлек халкының яртысыннан артыгы яки җирлекнең сайлау хокукына ия булган өлешендә катнашса, узган дип санала. Җирлек чикләрен үзгәртүгә халык ризалыгы, җирлекне үзгәртеп кору, әгәр күрсәтелгән үзгәрешләр өчен үзгәртеп кору тавыш бирүдә катнашкан халыкның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, алынган дип санала.

5. Чикләрне үзгәртү, җирлекне үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирү нәтиҗәләре һәм кабул ителгән карарлар рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

Статья 18. Халык җыены

1. Гражданнар җыены халык тарафыннан турыдан-туры җирле үзидарәне гамәлгә ашыру һәм халыкның җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашу формасы булып тора.

2. Гражданнар җыены 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда һәм җирлек Советының муниципаль хокукый актларында каралган очракларда үткәрелә.

3. «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар җыены үткәрелергә мөмкин:

1) составына торак пункт кергән (Алексеевск муниципаль районы) җирлек чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча ,күрсәтелгән торак пункт территориясен башка җирлек (Алексеевск муниципаль районы) территориясенә кертүгә китерәчәк;

2) Татарстан Республикасы Законы нигезендә Җирлек составына керүче торак пункт территориясе өлешендә ,торак пункт территориясенең әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча ;

3) авыл торак пунктында авыл торак пункты старостасы кандидатурасын тәкъдим итү, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

4) авыл торак пунктында муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс уздырганда конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәтү максатларында.

4. Гражданнар җыенын Җирлек башлыгы я сайлау хокукына ия, 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырыла ала.

5. Җыен үткәрү инициативасын хуплау йөзеннән җыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия, торак пункт территориясендә даими яки нигездә яшәүче, яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25тән дә ким була алмый.

6. Җирлек башлыгы чакыра торган халык җыены җирлек башлыгы карары белән билгеләнә, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар җыены Җирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләргә халык җыенын үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итәләр, муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданнар җыенын хәл итүгә чыгарыла торган мәсьәләләр буенча материаллар белән Җирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә алдан ук танышалар.

8. Гражданнар җыены торак пункт территориясенең бер өлешендә, торак пункт территориясенең әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча үткәрелергә мөмкин.

Мондый җыен Җирлек Советы тарафыннан, кимендә 10 кеше яшәгән торак пункт территориясенең тиешле өлешендә яшәүчеләр инициативасы белән чакырыла.

Гражданнар җыены үткәрелә торган торак пункт территориясенең бер өлеше чикләре, җирле әһәмияттәге тиешле мәсьәләне хәл иткәндә, торак пункт территориясенең күрсәтелгән өлешендә яшәүчеләрнең гомуми мәнфәгатьләре критериеннән чыгып, җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

9. Гражданнар җыены анда сайлау хокукына ия торак пунктта яшәүчеләрнең яртысыннан артыгы (яисә аның территориясенең бер өлеше) яисә җирлектә

яшәүчеләр катнашында хокуклы. Торак пунктта әлеге торак пунктта яшәүчеләрнең бер үк вакытта бергә булу мөмкинлеге булмаса, әлеге Устав нигезендә гражданнар җыены этаплап, гражданнар җыенын үткәрү турында Карар кабул ителгәннән соң бер айдан да артмаган вакыт эчендә үткәрелә. Шул ук вакытта элегрәк гражданнар җыенында катнашкан затлар тавыш бирүдә катнашуның алдагы этапларында катнашмый. Гражданнар җыенында катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, халык җыены карары кабул ителгән дип санала.

10. Җыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып торалар, Җирлек Башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш.

Статья 19. Гражданнарның хокукый инициативасы

1. Гражданнар әлеге Устав һәм Җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә хокукый инициативага хокуклы.

2. Сайлау хокукына ия гражданнарның инициатив төркеме, Җирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртиптә, хокукый инициатива белән чыгыш ясарга мөмкин. Гражданнарның инициатив төркемнәренең минималь саны Җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм сайлау хокукына ия җирлек халкы санының 3 проценттан артмый.

3. Хокукый инициативаны гамәлгә ашыру максатларында гражданнар хокуклы:

- яшәү (эш) урыны буенча гражданнар җыелышларын һәм хокукый чыгару инициативасы турында фикер алышу һәм тәкъдим итү буенча башка күмәк чаралар оештырырга һәм үткәрергә;

- хокукый инициативаны тәкъдим итүгә ярдәм итү өчен имзалар җыю буенча инициативалы төркемнәр булдыру;

- гражданнарның имзаларын җыю һәм законга каршы килми торган ысуллар белән хокукый инициативаны тәкъдим итү өчен агитация алып барырга.

4. Җирлекнең җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары гражданнарга хокукый инициативаны гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

5. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проекты Җирлек Советының ачык сессиясендә, әлеге Устав нигезендә, ул кертелгән көннән өч ай эчендә компетенциясе кысаларында җирлек башлыгы тарафыннан мәҗбүри каралырга тиеш.

6. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын караганда гражданнарның инициатив төркеме вәкилләренә үз позициясен белдерү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

7. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау процедурасы җирлек Советы Регламенты, Җирлек Башлыгының, авыл җирлеге Башкарма комитетының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

8. Гражданнарның хокукый инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертелгән муниципаль хокукый акт проектын карау нәтиҗәләре буенча кабул ителгән дәлилләнгән карар рәсми рәвештә аның инициатив төркеменә кергән гражданнарга язма рәвештә җиткерелергә тиеш.

Статья 20. Инициатив проектлар

1. Җирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле булган чараларны тормышка ашыру, җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яки җирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү максатыннан, җирлек башкарма

комитетына инициативалы проект кертелергә мөмкин. Инициативалы проектлар гамәлгә ашырыла торган җирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны кертү инициативасы белән, уналты яшькә җиткән һәм тиешле Җирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Җирлек Советы карары белән киметелергә мөмкин. Проект инициаторы булу хокукы, Җирлек Советы карары нигезендә, шулай ук Җирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелергә мөмкин.

3. Инициатив проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) җирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;
2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтиҗәләрен) тасвирлау;
4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;
5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;
6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;
7) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш, әлеге акчаларны файдалану күздә тотылган очракта, җирле бюджет акчалары күләмен күрсәтү;
8) Җирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә, чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак, җирлек территориясенә яисә аның өлешенә Күрсәтмә;
9) җирлек Советы карары белән каралган башка мәгълүматлар.

4. Җирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатив проект гражданнар җыенында, җыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар җыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, җирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенең мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау турында гражданнарның җыены, җыелышы яисә конференциясе тарафыннан карар кабул итү максатларында каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер җыенда, бер җыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проект каралырга мөмкин.

Җирлек Советының норматив-хокукый акты белән гражданнарның инициатив проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклау, шулай ук гражданнарны сораштыру, аларның имзаларын җыю юлы белән дә күздә тотылырга мөмкин.

Проект инициаторларыинициативалы проектны Җирлек башкарма комитетына керткәндә, аңа җыен, җыелыш яки гражданнар конференцияләре беркетмәсен, гражданнар арасында үткәрелгән сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яки) җирлек халкының инициатив проектын яки аның өлешендә хуплавын раслаучы кул кую кәгазьләрен куялар.

5. Инициатив проектны Җирлек башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат инициатив проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль районның рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект

инициаторлары турында мәгълүмат булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар җирле администрациягә үз искәрмәләрен һәм инициатив проект буенча тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү вакыты биш эш көненнән дә ким булмаска тиеш. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналтынчы яшькә җиткән муниципаль берәмлек халкы җибәрергә хокуклы. Әгәр җирле администрация әлеге мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаса, әлеге мәгълүмат әлеге Җирлек составына кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла.: https://alekseevskiy.tatarstan.ru. Авыл торак пунктында әлеге мәгълүмат староста тарафыннан авыл торак пункты гражданнарына җиткерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Җирлек башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән соң 30 көн эчендә мәҗбүри каралырга тиеш. Җирлек башкарма комитеты инициатива проектны карау нәтиҗәләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) җирлек бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә җирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе (җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) нигезендә инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшне дәвам итәргә;

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

7. Җирлек башкарма комитеты инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очракларның берсендә карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, җирлек уставы таләпләренә туры килмәве;

3) җирлекнең җирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) җирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау ,аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтиҗәлерәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Җирлекнең башкарма комитеты, ә әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта, проект инициаторларына инициатив проектны бергәләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дәүләт органының җирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш.

9. Инициатив проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү тәртибе Җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектларда булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендәге таләпләр кулланылмый.

11. Әгәр Җирлек башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлаучы , Җирлек башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткәрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә, аның формалаштыру һәм эшчәнлек тәртибе Җирлек Советының норматив хокукый акты билгеләнә. Коллегиаль орган (комиссия) составы Җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан формалаштырыла. Шул ук вакытта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы Җирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, җирлек территориясендә яшәүче башка гражданнар, гражданнар җыены, җыелышы яки конференциясе белән вәкаләтле затлар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны иҗтимагый контрольдә тотарга хокуклы.

14. Җирлек башкарма комитетының инициатив проектны каравы, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәт һәм (яисә) эш белән катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Алексеевск муниципаль районының рәсми сайтында: https://alekseevskiy.tatarstan.ru. веб-адресы буенча басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Җирлек Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре турында хисап,инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә , «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Алексеевск муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) һәм түбәндәге адрес буенча урнаштырылырга тиеш: https://alekseevskiy.tatarstan.ru. Авыл торак пунктында әлеге мәгълүмат авыл торак пунктының старостасы тарафыннан гражданнарга җиткерелергә мөмкин.

Статья 21. Территориаль иҗтимагый үзидарә

1. Җирлектә территориаль иҗтимагый үзидарә турыдан-туры халык тарафыннан гражданнар җыелышлары һәм конференцияләре үткәрү юлы белән, шулай ук территориаль иҗтимагый үзидарә органнары булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Территориаль җәмәгатьчелек үзидарәсе гражданнар яшәешенең түбәндәге территорияләре чикләрендә гамәлгә ашырыла: күп фатирлы торак йорт подъезды; күп фатирлы торак йорт; торак йортлар төркеме; торак микрорайон; Җирлек булмаган авыл торак пункты; гражданнарның башка яшәү территорияләре.

3. Территориаль иҗтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре әлеге территориядә яшәүче халык тәкъдиме буенча җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

4. Территориаль иҗтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган Территория башка шундый ук Территория составына керә алмый.

5. Территориаль иҗтимагый үзидарә территориаль иҗтимагый үзидарә уставы теркәлү вакытыннан бирле Җирлек Советы тарафыннан гамәлгә куелган

дип санала. Территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү тәртибе әлеге Устав һәм (яки) Җирлек Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

6. Территориаль иҗтимагый үзидарә аның Уставы нигезендә юридик зат була ала һәм коммерциячел булмаган оешманың оештыру-хокукый формасында дәүләт теркәвенә алынырга тиеш.

7. Территориаль иҗтимагый үзидарә уставында билгеләнә:

1) ул гамәлгә ашырыла торган территория;

2)территориаль иҗтимагый үзидарә эшчәнлегенең максатлары, бурычлары, формалары һәм төп юнәлешләре;

3)территориаль иҗтимагый үзидарә органнарының вәкаләтләрен формалаштыру, туктату, хокуклары һәм бурычлары, вәкаләтләре вакыты;

4) карарлар кабул итү тәртибе;

5) мөлкәт сатып алу тәртибе, шулай ук күрсәтелгән мөлкәттән һәм финанс чараларыннан файдалану һәм эш итү тәртибе;

6) территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртибе.

8. Территориаль иҗтимагый үзидарә эшчәнлеге мәсьәләләре буенча гражданнар җыелышлары, конференцияләре аның Уставы нигезендә чакырыла.

9. Территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар җыелышы, әгәр анда уналты яшькә җиткән тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән береннән дә ким булмаган өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

Территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе тулы хокуклы санала , әгәр анда уналты яшькә җиткән тиешле территориянең кимендә өчтән берен тәшкил итүче гражданнар җыелышларында сайланган делегатларның кимендә өчтән икесе катнашса.

10. Территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыручы гражданнар җыелышының, конференцияләренең аерым вәкаләтләренә керә:

1) территориаль иҗтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү;

2) Территориаль иҗтимагый үзидарә уставын кабул итү, аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;

3) территориаль иҗтимагый үзидарә органнарын сайлау;

4) территориаль иҗтимагый үзидарә эшчәнлегенең төп юнәлешләрен билгеләү;

5) территориаль иҗтимагый үзидарәнең керемнәре һәм чыгымнары сметасын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;

6) территориаль иҗтимагый үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы хисапларны карау һәм раслау;

7) инициативалы проектны тикшерү һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.

11. Территориаль иҗтимагый үзидарә органнары:

1) Тиешле территориядә яшәүче халык мәнфәгатьләрен тәкъдим итәләр;

2) гражданнарның җыелышларында һәм конференцияләрендә кабул ителгән карарларның үтәлешен тәэмин итәләр;

3) территорияне төзекләндерү буенча хуҗалык эшчәнлеген, тиешле территориядә яшәүче гражданнарның социаль-көнкүреш ихтыяҗларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән башка хуҗалык эшчәнлеген күрсәтелгән гражданнар акчалары исәбеннән дә, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары һәм җирле үзидарә органнары арасындагы килешү нигезендә дә, җирле бюджет акчаларыннан файдаланып, башка хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыра алалар;

4) әлеге органнар һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан мәҗбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектларын Җирлек

Советына, Җирлек башлыгына һәм Җирлек башкарма комитетына кертергә хокуклы.

12. Территориаль иҗтимагый үзидарә органнары инициатив проектны проект инициаторлары сыйфатында тәкъдим итә алалар.

13. Территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе, җирле бюджеттан кирәкле акчалар бүлеп бирү шартлары һәм тәртибе әлеге Устав һәм Җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

Статья 22. Территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыру тәртибе

1. Территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыру максатларында, Җирлекнең җирле үзидарә органнары инициативасы белән, территориаль иҗтимагый үзидарә Уставы проектын эшләүне һәм территориядә яшәүче гражданнарның җыелышларын оештыруны гамәлгә ашыручы инициатив төркем оештырыла, аның чикләрендә әлеге территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотыла.

2. Гражданнар җыелышы җирлекнең тиешле территориясендә территориаль иҗтимагый үзидарә оештыру турында карар кабул итә, аның уставын кабул итә, шулай ук территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү белән бәйле мәсьәләләр буенча Җирлек Советында гражданнар җыелышын тәкъдим итәргә вәкаләтле вәкилне (вәкилләрен) билгели.

3. Территориаль иҗтимагый үзидарә территориаль иҗтимагый үзидарә уставы теркәлү вакытыннан Җирлек Советы тарафыннан гамәлгә куелган дип санала.

Статья 23. Территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү тәртибе

1. Территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү өчен гражданнар җыелышының вәкаләтле вәкиле (вәкаләтле вәкилләре) Җирлек Башлыгына тапшыра:

1) территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү турында гражданнар җыелышының барлык вәкаләтле вәкилләре тарафыннан имзаланган гариза;

2) территориаль иҗтимагый үзидарә оештыру турында карар кабул ителгән гражданнар җыелышының беркетмәсе, анда, фамилиясен, исемен, әтисенең исемен, туган көнен, сериясен, паспорт бирү номерын һәм датасын, гражданин паспортын алыштыручы документны, һәр вәкаләтле вәкилнең яшәү урыны адресын күрсәтеп, гражданнар җыелышының беркетмәсе.;

3) территориаль иҗтимагый үзидарә Уставының ике нөсхәсе.

2. Башка документларны тапшыру турындагы таләп, әлеге статьяның 1 пунктында билгеләнгән документлардан тыш, рөхсәт ителми.

Вәкаләтле вәкилгә документлар алу турында, исемлек һәм аны алу датасы күрсәтелгән расписка бирелә.

3. Җирлек Башлыгы территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү турындагы документлар кергән көннән ике атна эчендә аның уставын теркәү яки аны теркәүдән баш тарту турында Җирлек Советы карары проектын алдан карауны һәм әзерләүне оештыра.

4. Гражданнар җыелышының вәкаләтле вәкилләре территориаль иҗтимагый үзидарә уставын алдан караганда һәм җирлек Советы утырышында киңәш бирү тавышы хокукы белән катнашырга хокуклы.

5. Җирлек Советы территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү турында яисә аны теркәүдән баш тарту турында карар кабул итә, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алганнан соң 30 көн эчендә Җирлек Башлыгы тарафыннан кабул ителә. Уставны теркәүдән баш тарту мотивлаштырылган булырга тиеш.

6. Территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәүдән баш тарту өчен нигезләр булырга мөмкин:

1) территориаль иҗтимагый үзидарә уставының нормалары Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына, җирлек Уставына, башка муниципаль хокукый актларга каршы килү;

2) әлеге Уставның 21 маддәсендәге 4 пункты таләпләрен үтәмәү.

7. Территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәүдән баш тарту территориаль иҗтимагый үзидарә оештыруның максатка ярашсызлыгы аркасында рөхсәт ителми.

8. Җирлек Советы тарафыннан кабул ителгән территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү мәсьәләсе буенча дәлилләнгән карар өч көн дәвамында рәсми рәвештә гражданнар җыелышының вәкаләтле вәкиленә (вәкаләтле вәкилләренә) язма рәвештә җиткерелергә тиеш.

9. Җирлек Советы территориаль иҗтимагый үзидарә уставын теркәү турында карар кабул иткән очракта, уставның бер нөсхәсе, аны теркәү турындагы тамга белән, гражданнар җыелышының вәкаләтле вәкиленә тапшырыла, икенче нөсхәсе җирлек Советында саклана.

10. Территориаль иҗтимагый үзидарә уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр әлеге статьяда билгеләнгән тәртиптә Җирлек Советы тарафыннан теркәлергә тиеш. Күрсәтелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр аларны теркәгән көннән үз көченә керә.

Статья 24. Авыл торак пункты старостасы

1. Җирле үзидарә органнары һәм авыл торак пунктында яшәүчеләрнең үзара хезмәттәшлеген оештыру өчен, җирлектә урнашкан торак пунктта җирле әһәмияткә ия булган мәсьәләләрне хәл иткәндә авыл торак пункты старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Авыл торак пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукына ия затлар арасыннан, авыл торак пункты гражданнары җыены тәкъдиме буенча, составына әлеге авыл торак пункты кергән авыл торак пунктының старостасы Җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Авыл торак пункты старостасы дәүләти вазыйфа, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфа яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат түгел, ул хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйле җирле үзидарә органнары белән мөнәсәбәтләрдә тора алмый.

Тарихи һәм башка җирле традицияләрне исәпкә алып, Татарстан Республикасы законы белән торак пункт старостасы вазыйфасының башка атамасы билгеләнергә мөмкин.

4. Авыл торак пунктының старостасы итеп түбәндәге кеше билгеләнә алмый:

1) дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфаны яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче;

2) суд тарафыннан хокуктан файдаланурга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылган;

3) юкка чыгарылмаган яки алынмаган хөкем ителүе бар.

5. Торак пунктның старостасының вәкаләтләре срогы муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнә һәм ул ике елдан ким һәм биш елдан да артык була алмый.

Авыл торак пункты старостасының вәкаләтләре әлеге авыл торак пункты кергән Җирлек Советы карары белән, авыл торак пункты гражданнары җыены

тәкъдиме буенча, шулай ук «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131 - ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенең 1-7 пунктларында билгеләнгән очракларда вакытыннан алда туктатыла.

6. Авыл торак пункты старостасы, аңа йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен:

1)авыл торак пунктында җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча җирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр, һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән, шул исәптән гражданнар җыеннарында, җыелышларында, конференцияләрендә катнашу юлы белән дә хезмәттәшлек итә, мондый чаралар нәтиҗәләре буенча җирле үзидарә органнары тарафыннан мәҗбүри карап тикшерелергә тиешле мөрәҗәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне, шул исәптән рәсмиләштерелгән муниципаль хокукый актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән мөрәҗәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне җибәрә;

3) җирле үзидарә оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча авыл торак пунктында яшәүчеләргә хәбәр итә, шулай ук җирле үзидарә органнарыннан алынган башка мәгълүматны аларга җиткерүдә ярдәм итә;

4) җирле үзидарә органнарына гавами тыңлаулар һәм иҗтимагый фикер алышулар оештыруда һәм үткәрүдә, авыл торак пунктында аларның нәтиҗәләрен халыкка җиткерүдә ярдәм итә;

5) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициатив проект кертү турында инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы;

6) Җирлек Советының әлеге Уставта һәм (яисә) норматив хокукый актында каралган башка вәкаләтләрне һәм хокукларны Татарстан Республикасы Законы нигезендә гамәлгә ашыра.

7. Эшчәнлек гарантияләре һәм авыл торак пункт старостасының статусының башка мәсьәләләре әлеге Устав һәм (яисә) Җирлек Советының норматив хокукый акты белән Татарстан Республикасы Законы нигезендә билгеләнергә мөмкин.

Статья 25. Гавами тыңлаулар, иҗтимагый фикер алышулар

1. ҖирлекСоветы, Җирлек башлыгы катнашында җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектларын тикшерү өчен халык алдында тыңлаулар үткәрергә мөмкин.

2. Халык тыңлаулары халык, Җирлек Советы, Җирлек Башлыгы инициативасы белән үткәрелә.

Халык яки авыл Җирлеге Советы инициативасы белән үткәрелә торган ачык тыңлаулар Җирлек Советы, ә Җирлек Башлыгы инициативасы белән Җирлек Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

3. Ачык тыңлауларга чыгарылырга тиеш:

1) Җирлек Уставы проекты, шулай ук әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, җирлек Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, конституция (устав) яисә Россия Федерациясе субъекты законнары нигезләмәләрен әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл яңадан күрсәтү формасындагы үзгәрешләр кертелгән очраклардан тыш;

2) Җирлек бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) Җирлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты;

4) Җирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 маддәсе нигезендә

җирлекне үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән яисә гражданнар җыеннарында белдерелгән Җирлек халкының ризалыгын алу таләп ителә торган очраклардан тыш.

4. Гавами тыңлаулар үткәрү турындагы карар, әгәр законнарда башкасы каралмаган булса, Җирлек Советы яисә Җирлек Башлыгы тарафыннан муниципаль хокукый акт проекты каралган көнгә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

5. Ачык тыңлаулар уздыру турындагы карар, әгәр гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, гавами тыңлаулар үткәргән көнгә кадәр 7 көннән дә соңга калмыйча, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны күрсәтелгән тиешле муниципаль хокукый акт проекты басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

6. Халык алдында тыңлаулар үткәрү турындагы карар басылып чыккан көннән алып һәм алар үткәрелгән көнгә кадәр җирлек башлыгына халык алдында тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәлә буенча язмача тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, шул исәптән муниципаль хокукый акт проектына карата ачык тыңлауларга чыгарыла торган төзәтмәләр һәм башка тәкъдимнәр җибәрергә хокуклы. Җирлек башлыгы кергән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне гомумиләштерүне оештыра. Күрсәтелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр гавами тыңлауларда катнашучыларга җиткерелә.

7. Гавами тыңлаулар, гамәлдәге законнарда башкача каралмаган булса, муниципаль хокукый акт проектын карау көненә 7 көннән дә соңга калмыйча үткәрелә. Халык алдында тыңлаулар белгечләр, экспертлар, кызыксынган затларны чакырып үткәрелә.

8. Ачык тыңлаулар үткәрү нәтиҗәләре буенча җирле үзидарә органнары һәм җирлекнең вазыйфаи затлары тарафыннан мәҗбүри каралырга тиешле тәкъдимнәр кабул ителә, алар компетенциясенә гавами тыңлауларга чыгарылган муниципаль хокукый акт проектын кабул итү кертелгән.

9. Ачык тыңлаулар нәтиҗәләре, кабул ителгән карарларның дәлилләнгән нигезләнүен дә кертеп, гавами тыңлаулар уздырганнан соң 3 көннән дә соңга калмыйча, гамәлдәге законнарда башкача каралмаган булса, бастырып чыгарылырга тиеш.

10. Ачык тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе Җирлек Советы тарафыннан расланган ачык тыңлаулар турында Нигезләмә белән билгеләнә, ул җирлек халкына гавами тыңлаулар үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан танышуны, шул исәптән аны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Алексеевск муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча урнаштыруны күздә тотарга тиеш: https://alekseevskiy.tatarstan.ru/, җирлек халкы тарафыннан фикер алышуга чыгарылган муниципаль хокукый акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт аша, җирлек халкын гавами тыңлауларда катнашуны, гавами тыңлаулар нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны (халыкка җиткерүне), кабул ителгән карарларның дәлилләнгән нигезләнүен дә кертеп, аларны рәсми сайтка урнаштыру юлы белән бирү мөмкинлеге.

Җирлек Советының норматив-хокукый актлары нигезендә, әлеге өлешнең беренче абзацында күрсәтелгән материалларны һәм мәгълүматларны урнаштыру, җирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукый акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеген тәэмин итү, шулай ук җирлек халкының гавами тыңлауларда катнашу өчен, рәсми сайтның мондый максатлары өчен мәҗбүри файдалану таләпләрен үтәп, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) Бердәм порталы»федераль дәүләт мәгълүмат системасы кулланылырга мөмкин дип билгеләнергә мөмкин, әлеге статьяның

максатлары өчен аны куллану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

11. Җәмәгать тыңлауларын үткәрү тәртибе шулай ук шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы закон нигезләмәләрен исәпкә алып, Җирлек Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнергә мөмкин.

12. Генераль план проекты, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, Территорияне планлаштыру проекты, территорияләрне межалау проекты, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проекты, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, җир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары, капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә китүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары буенча, җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалану рөхсәт ителгән бер төрне башка төргә үзгәртү мәсьәләләре буенча, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре булмаган очракта, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезендә, гавами тыңлаулар яисә җәмәгать тыңлаулары үткәрелә.

Статья 26. Гражданнар җыелышы

1. Җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикер алышу, халыкка җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары эшчәнлеге турында мәгълүмат бирү, инициативалы проектларны кертү һәм аларны карау, муниципаль берәмлек территориясе өлешендә территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча фикер алышу өчен гражданнар җыелышлары үткәрелергә мөмкин. Гражданнар җыелышлары микрорайоннар, торак массивлар, кварталлар, урамнар, торак йортлар буенча чакырыла.

2. Гражданнар җыелышы халык, Җирлек Советы, Җирлек Башлыгы инициативасы белән, шулай ук территориаль иҗтимагый үзидарә уставында каралган очракларда үткәрелә.

3. Җирлек Советы яисә авыл Җирлек башлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар җыелышы Җирлек Советы яисә Җирлек Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

4. Халык инициативасы буенча үткәрелә торган гражданнар җыелышы территориаль иҗтимагый үзидарә органнарының, тиешле территориядә яшәүче һәм әлеге территорияләрдә урнашкан предприятие, учреждение, оешма җитәкчеләре, җыелышта катнашырга хокуклы гражданнар саныннан кимендә 10 процент тәшкил иткән гражданнар төркеменең язмача тәкъдиме буенча Җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

Гражданнар җыелышын үткәрү турындагы тәкъдимдә аны карап тикшерүгә чыгарыла торган мәсьәләләр исемлеге, җыелышны үткәрү вакыты һәм урыны булырга тиеш. Тәкъдим вәкаләтле затлар тарафыннан имзаланырга тиеш, ә җыелышны үткәрү инициативасы белән бер төркем гражданнар - бу гражданнар мөрәҗәгать итсә, аларның һәркайсының фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган көнен, яшәү урынын күрсәтеп.

Җирлек Советы якындагы сессиядә гражданнар җыелышын үткәрү турындагы тәкъдимне карый.

Җирлек советы гражданнарның җыелышын үткәрүдән аның максатка яраксызлыгы аркасында баш тартырга хокуклы түгел.

5. Территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнар җыелышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе территориаль иҗтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

Гражданнар җыелышында инициатив проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча уналтынчы яшькә җиткән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар җыелышын билгеләү һәм уздыру тәртибе муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

6. Гражданнар җыелышын үткәрү вакыты һәм урыны турында һәм фикер алышуга кертелә торган мәсьәләләр турында тиешле территориядә яшәүчеләр җыелыш уздырылган көнгә кадәр җиде көннән дә соңга калмыйча, массакүләм мәгълүмат чараларын, почта хәбәрләрен, һәр фатирны (шәхси) йөреп, белдерүләр һәм башка мөмкин булган чараларны кулланып хәбәр итәләр.

Гражданнар җыелышына әзерлек һәм аны үткәрүне Җирлек Башкарма Комитеты тәэмин итә.

7. Җыелышлар эшендә әлеге территориядә яшәүче, сайлау хокукына ия 18 яшькә җиткән гражданнар катнаша ала. Җыелышта катнашырга хокукы булган гражданнарның гомуми саны муниципаль сайлаулар уздырганда файдаланыла торган Россия Федерациясе чикләрендә булу урыны һәм яшәү урыны буенча Россия Федерациясе гражданнарын теркәүне исәпкә алу күрсәткечләре нигезендә билгеләнә.

Гражданнар җыелышы җыелышта катнашырга хокуклы гражданнар санынннан кимендә өчтән бер өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

Җыелыш карарлары җыелышта катнашкан гражданнарның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

8. Гражданнар җыелышы җирле үзидарә органнарына һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затларына мөрәҗәгатьләр кабул итәргә, шулай ук җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләрдә гражданнар җыелышын бирергә вәкаләтле затларны сайларга мөмкин.

9. Территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гражданнар җыелышы территориаль иҗтимагый үзидарә уставы белән аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча карар кабул итә.

10. Гражданнар җыелышы тарафыннан кабул ителгән мөрәҗәгатьләр җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан мәҗбүри каралырга тиеш,әгәр мөрәҗәгатьләрдә булган мәсьәләләрне хәл итү алар компетенциясенә керә икән, язмача җавап җибәрелә.

11. Гражданнар җыелышын билгеләү һәм үткәрү тәртибе, шулай ук гражданнар җыелышының вәкаләтләре федераль закон, әлеге Устав һәм җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

12. Гражданнар җыелышы нәтиҗәләре рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

Статья 27. Гражданнарконференциясе (делегатлар җыелышы)

1. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм җирлектәге барлык халык вәкилләренең фикерен ачыклау зарурилыгы очрагында үткәрелә. Җирлекнең тиешле территориаль өлешләрендә яшәүчеләр арасыннан гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) гражданнар җыелышын чакыру авырайган, шул исәптән тиешле территориядә яшәүче һәм гражданнар җыелышында катнашырга хокуклы кешеләр саны 100 кешедән артып киткән очракларда үткәрелә.

2. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) гражданнар җыелышының вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) халык, Җирлек Советы, Җирлек Башлыгы инициативасы белән үткәрелә. Җирлек Советы яки Җирлекбашлыгы инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) Җирлек Советы яисә Җирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә. Халык инициативасы белән үткәрелә торган гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) Җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

4. Гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы), әгәр анда сайланган делегатларның яртысыннан артыгы катнашса, хокуклы дип санала. Конференция карарлары (делегатлар җыелышлары) конференциядә катнашучы делегатларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

5. Гражданнарны (делегатлар җыелышларын) билгеләү һәм үткәрү, делегатларны сайлау тәртибе әлеге Устав һәм Җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә,

6. Территориаль иҗтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гражданнар конференциясе (делегатлар җыелышы) территориаль иҗтимагый үзидарә уставында каралган тәртиптә һәм очракларда билгеләнә һәм үткәрелә.

7. Гражданнар (делегатлар җыелышлары) конференциясе нәтиҗәләре аны уздырганнан соң бер ай эчендә рәсми халыкка җиткерелергә (бастырып чыгарылырга) тиеш.

Статья 28. Гражданнардан сораштыру

1. Гражданнарны сораштыру Җирлекнең бөтен территориясендә яисә аның территориясенең бер өлешендә, халыкның фикерен ачыклау һәм җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дәүләт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә исәпкә алу өчен үткәрелә.

Сораштыру нәтиҗәләре тәкъдим итү характерына ия.

2. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукына ия гражданнар катнаша ала. Гражданнарның инициатив проекты яклауга карата фикерләрен ачыклау мәсьәләсе буенча үткәрелгән сораштыруда уналты яшькә җиткән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган Җирлек яки аның бер өлешендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

3. Гражданнарны сораштыру инициатива буенча үткәрелә:

1) Җирлек Советы яисә Җирлек башлыгы-җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча;

2) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары - Җирлек җирләренең максатчан билгеләнешен республика һәм республика әһәмиятендәге объектлар өчен үзгәртү турында карарлар кабул иткәндә гражданнарның фикерен исәпкә алу өчен;

3) уналтынчы яшькә җиткән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән Җирлек халкы яисә аның өлешендә яшәүчеләр - әлеге инициатив проектны яклауга гражданнарның фикерен ачыклау өчен.

4. Гражданнарны сораштыру билгеләү һәм үткәрү тәртибе әлеге Устав һәм (яисә) Татарстан Республикасы Законы нигезендә Җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

5. Гражданнарны сораштыру билгеләү турында карар җирлек Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнар арасында сораштыру үткәрү өчен Алексеевск муниципаль районының рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча файдаланырга мөмкин: https://alekseevskiy.tatarstan.ru/.

Җирлек Советының гражданнарны сораштыруны билгеләү турындагы карарында билгеләнә:

1) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары;

2) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торганнар) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формулировкалау;

3) сораштыру үткәрү методикасы;

4) сораштыру кәгазе формасы;

5) сораштыруда катнашучы гражданнарның минималь саны;

6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Алексеевск муниципаль районының рәсми сайтыннан https://alekseevskiy.tatarstan.ru/файдаланып, гражданнар арасында сораштыру уздырган очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.

6. Гражданнарга, гражданнардан сораштыру үткәрү турында аны үткәрү алдыннан кимендә 10 көн кала хәбәр ителергә тиеш.

7. Гражданнарны сораштыруны әзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле чараларны финанслау гамәлгә ашырыла:

1) Җирлек бюджеты акчалары исәбеннән-Җирлекнең җирле үзидарә органнары яки Җирлек халкы инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә;

2) Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән - Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча сораштыру уздырганда.

8. Сораштыру нәтиҗәләре аны үткәргәннән соң бер ай эчендә басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш. Сораштыру нәтиҗәләре белән теләсә кайсы граждан таныша ала. Сораштыру нәтиҗәләре Җирлекнең җирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле карарлар кабул иткәндә мәҗбүри исәпкә алынырга тиеш.

Статья 29. Җирле әһәмияттәге иң мөһим мәсьәләләр буенча халык фикер алышуы

1. Муниципаль хокукый актлар проектларын һәм җирле әһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләрне халык фикер алышуына чыгару турындагы карар Җирлек Советы тарафыннан үз инициативасы яисә тиешле территориядә яшәүче гражданнар таләбе буенча Җирлек Советы билгеләгән тәртиптә кабул ителә.

2. Муниципаль хокукый акт проекты тексты һәм халык фикер алышуына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча башка материаллар, аларны халык фикер алышуына чыгару турында Карар кабул ителгәннән соң биш көннән дә соңга калмыйча, массакүләм мәгълүмат чараларында басылып чыга, Җирлек халкына танышу өчен мөмкин булган урыннарга җибәрелә, башка ысуллар белән халыкка игълан ителә.

3. Халык фикер алышуына мәсьәлә чыгару белән бер үк вакытта Җирлек Советы фикер алышу барышында кергән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне карау эшен оештыру вакытын һәм тәртибен билгели, әлеге максат өчен махсус комиссия төзиләр.

4. Җирлек Советы җирле әһәмияткә ия булган муниципаль хокукый актлар проектлары һәм башка мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышуны тәэмин итә, моның өчен кирәкле шартлар тудыра.

5. Халык фикер алышуына чыгарылган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Җирлек Советына юллана.

6. Муниципаль хокукый акт проектлары һәм җирле әһәмияттәге башка мөһим мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Җирлек Советы тарафыннан карала.

7. Халык фикер алышуы нәтиҗәләре турында халыкка бер ай вакыт эчендә хәбәр ителә.

Статья 30. Җирле үзидарә органнарына гражданнар мөрәҗәгате

1. Гражданнар Җирлекнең җирле үзидарә органнарына индивидуаль һәм күмәк мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Гражданнар мөрәҗәгатьләре «Россия Федерациясе гражданнары мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында»2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда каралырга тиеш.

3. Гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибен һәм срокларын бозган өчен Җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

Статья 31. Җирлекнең иҗтимагый (консультатив) советлары

1. Җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча карарлар эшләгәндә һәм гамәлгә ашырганда халыкның ихтыяҗларын һәм мәнфәгатьләрен исәпкә алу, җирле үзидарә органнары эшчәнлегенә җәмәгать контролен гамәлгә ашыру максатларында Җирлекнең Иҗтимагый Советы барлыкка килә.

2. Җирлекнең Иҗтимагый Советы җирлек халкының, иҗтимагый берләшмәләрнең һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларның үз теләге белән катнашуы нигезендә формалаша.

3. Җирлекнең Иҗтимагый Советын формалаштыру тәртибе, аның утырышларын үткәрү һәм карарлар кабул итү тәртибе, мәгълүмат бирү, консультация бирү һәм башка мәсьәләләр буенча Җирлекнең җирле үзидарә органнарының хокуклары, бурычлары һәм җаваплылыгы, аны тарату

процедурасы, шулай ук аны оештыру һәм эшчәнлегенең башка мәсьәләләре Җирлек Советы тарафыннан расланган Нигезләмә белән билгеләнә.

4. Башка иҗтимагый (консультатив) Советлар Җирлекнең җирле үзидарә органнарында аларның карарлары нигезендә барлыкка килергә мөмкин.

5. Иҗтимагый (консультатив) Советларда эш иҗтимагый башлангычларда алып барыла.

Статья 32. Гражданнарның җирле үзидарәне турыдан-туры гамәлгә ашыруы һәм аны гамәлгә ашыруда катнашуның башка рәвешләре

1.ӘлегеУставта каралган федераль законнар нигезендә халык тарафыннан турыдан-туры җирле үзидарә гамәлгә ашыру һәм халыкның җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы белән беррәттән гражданнар җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка формаларда катнашырга хокуклы.

2. Җирле үзидарәдә яшәүчеләрнең турыдан-туры катнашуы һәм халыкның җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы законлылык, иреклелек принципларына нигезләнә.

Җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары халыкка җирле үзидарәдә яшәүчеләрнең турыдан-туры гамәлгә ашыруда һәм халыкның җирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуында ярдәм итәргә тиеш.

III бүлек. ҖИРЛЕК СОВЕТЫ

Статья 33. Җирлек Советы - җирле үзидарәнең вәкиллекле органы

1. Җирлек Советы Җирле үзидарәнең даими эшләүче коллегиаль вәкиллекле органы булып тора.

2. Җирлек Советының рәсми атамасы-Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының « Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы.

Кыскартылган исеме-Левашево авыл җирлеге Советы. (алга таба текст буенча-Җирлек Советы).

3. Җирлек Советының вәкаләтләре вакыты-5 ел.

4. Җирлек Советы Җирлек халкына хисап тота һәм аның контролендә була.

5. Җирлек Советының исеме язылган мөһере, бланклары бар.

6. Җирлек Советы эшчәнлеген тәэмин итү чыгымнары Җирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

Статья 34. Җирлек Советы составы

1. Җирлек Советы бер мандатлы сайлау округлары буенча муниципаль сайлауларда сайланучы 7 депутаттан тора.

2. Җирлек Советы аның составына җирлек Советының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән ике депутат сайланганда тулы вәкаләтле булып тора.

Статья 35. Җирлек советы депутаты статусы

1. Җирлек Советы депутатына үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырыла.

2. Җирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакыты биш ел тәшкил итә, вәкаләтләре даими булмаган рәвештә гамәлгә ашырыла. Даими нигездә бер Җирлек Советы депутаты эшли ала. Җирлек Советы депутаты вәкаләтләре аны сайлаудан башлана һәм яңа чакырылыш Җирлек Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

3. Җирлек Советы депутатына үз вәкаләтләрен даими булмаган рәвештә гамәлгә ашыру өчен эш урынын (вазыйфасын) саклап калу гарантияләнә, аның дәвамлылыгы әлеге устав белән Татарстан Республикасы Законы нигезендә билгеләнә һәм аена дүрт эш көне тәшкил итә.

4. Җирлек Советы депутаты, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты вәкаләтләрен бер үк вакытта үти алмый.

Җирлек Советы депутаты, әлеге Уставта билгеләнгән очраклардан тыш, депутат эшчәнлеген даими булмаган нигездә,төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

5. Җирлек Советы депутаты җирлек Советы тарафыннан расланган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән депутатның түбәндәге бурычларын үтәргә тиеш:

1) шәхсән яисә аның якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик уятырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Җирлек Советы абруена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга;

3) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда - шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларының объектив башкарылуына тәэсир итә яки йогынты ясый ала торган ситуациядә - бу хакта Җирлек Советына хәбәр итәргә һәм әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә җайга салуга юнәлтелгән аның карарын үтәргә;

4) Җирлек Советында билгеләнгән Халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы мәгълүматка кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратмаска һәм кулланмаска;

6) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә акчалата бүләк алмаска.

6. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат хокуклы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;

2) түбәндәге очраклардан тыш, коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органында, шул исәптән җирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасынының сайлаулы органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында түләүсез

нигездә катнашу, съездда (конференциядә) яисә башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләренең гомуми җыелышында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына (Татарстан Республикасы Премьер-министрына) алдан хәбәр итеп (сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органында, шул исәптән җирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасынының сайлаулы органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында түләүсез нигездә катнашудан, съездда (конференциядә) яисә башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләренең гомуми җыелышында катнашудан тыш;) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советында, Муниципаль берәмлекләрнең бүтән берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актлар нигезендә, муниципаль берәмлек идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) булган оешманың идарә итү органнарында һәм муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен бушлай тәкъдим итү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

7. Җирлек Советы депутаты 2008 елның 25 декабрендәге "Коррупциягә каршы тору турында" 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны һәм бурычларны үтәргә тиеш.

Җирлек Советы депутаты вәкаләтләре 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль законда, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлар (кертемнәр) булдыруны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында »Федераль законда ,2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»

Федераль законда башкасы каралмаган булса, билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.
8. Җирлек Советы депутаты, җирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясенең коррупциягә каршы тору турындагы законнары нигезендә тапшырыла торган мәгълүматның дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы премьер-министры) карары буенча Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

Әлеге статьяның 7.2 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтиҗәсендә 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы«Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы«Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль закон , 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы«Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлар (кертемнәр) булдыруны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында » Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын ачыклаганда,Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) җирлек Советы депутаты, җирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яисә күрсәтелгән затларга карата Җирлек Советына яисә судка башка җаваплылык чарасын куллану турында гариза белән мөрәҗәгать итә.

Үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында дөрес булмаган мәгълүмат биргән Җирле Совет депутатына карата, әгәр дә бу мәгълүматларны бозып күрсәтү мөһим булмаса, түбәндәге җаваплылык чаралары кулланылырга мөмкин:
1) кисәтү;
2) җирлек Советы депутатын Җирлек Советындагы вазыйфадан азат итү, аның вәкаләтләре вакыты беткәнче Җирлек Советында вазыйфа биләүдән мәхрүм итү;
3) даими нигездә вәкаләтләрне гамәлгә ашырудан азат итү, аның вәкаләтләре вакыты беткәнчегә кадәр даими нигездә вәкаләтләрен гамәлгә ашыру хокукыннан мәхрүм итү;
4) вәкаләтләре срогы тәмамланганчы Җирлек Советында вазифаларны биләүне тыю;
5) вәкаләтләре чоры туктатылганчы даими нигездә вәкаләтләр башкаруны тыю.

Җирлек Советы депутатына әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән җаваплылык чараларын куллану турында Карар кабул итү тәртибе Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

Муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында турындагы мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Алексеевск муниципаль районының рәсми порталына түбәндәге адрес буенча урнаштырыла: https://alekseevskiy.tatarstan.ru/ яисә муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә масса күләм мәгълүмат чараларына бастырып чыгару өчен бирелә.
9. Җирлек Советы тепутатларын җинаять яисә административ җаваплылыкка тартканда, аларны җинаять яисә административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алганда, тентүдә, сорау алганда, аларга карата җинаять-

процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр башкарылганда, шулай ук депутатларга карата оператив-эзләү чаралары уздырганда,шулай ук алар билгән торак һәм (яисә) хезмәт биналары, аларның багажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, язышулары,алар тарафыннан кулланыла торган элемтә чаралары,алар ия булган документларга карата хокулары гарантиясе федераль законнар белән билгеләнә.

10. Җирлек Советы депутаты әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм депутат статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аларның вәкаләтләре вакыты чыкканнан соң да, җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.

11. Җирлек Советы депутаты, даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы, граждан, административ яки җинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак яки административ хокук бозу турында эш буенча катнаша алмый.

12. Җирлек Советы депутатына, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән форма буенча,алдан Татарстан Республикасы Презентына хәбәрнамә биреп коммерцияле булмаган оешмалар белән идарә итүдә түләүсез катнашу хокукы бирелде.(45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 29 статьясындагы 3 өлеше һәм күрсәтелгән Законга 2 нче кушымта).

Статья 36. Җирлек Советы депутатының сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Җирлек Советы депутаты сайлаучылар, шулай ук аның сайлау округы территориясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны уздыру тормыш белән тәэмин итү, транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә объектларының функцияләвен бозу, җәяүлеләрнең һәм (яки) транспорт чараларының хәрәкәтенә комачаулык тудырмау яки гражданнарның торак урыннарына яки транспорт, яки социаль инфраструктура объектларына керүенә юл япмау шарты белән үткәрелә. Мондый очрашулар турында Россия Федерациясе субъекты Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына яисә җирле үзидарә органнарына хәбәр итү таләп ителми. Шул ук вакытта Җирлек Советы депутаты күрсәтелгән органнарга аларны үткәрү датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

Җирле үзидарә органнары Җирлек Советы депутатларының сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгелиләр, шулай ук Җирлек Советы депутатларының сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен җирле үзидарә органнары тарафыннан бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелиләр.

Җирлек Советыдепутатының сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

Җирлек Советыдепутатының сайлаучылар белән җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара формасында сайлаучылар белән

очрашуларын оештыруга яисә үткәрүгә комачаулау Россия Федерациясе законнары нигезендә административ җаваплылыкка китерә.

2. Җирлек Советы депутаты сайлаучылар алдында җаваплы һәм аларга хисап тота.

3. Җирлек Советы депутаты сайлаучылар алдында елга бер тапкырдан да ким булмаган тапкыр, эшләре турында хисап тота, Җирлек Советы эше турында даими хәбәр итә, шулай ук айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

4. Җирлек Советы депутаты җирлек халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча законнарда каралган чаралар күрергә, шул исәптән алардан кергән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикаятьләрне карарга, аларда булган мәсьәләләрне дөрес һәм үз вакытында хәл итәргә тиеш.

Статья 37. Яңа сайланган Җирлек Советының эшен оештыру

1. Яңа чакырылыш Җирлек Советы беренче утырышка депутатлар сайланган көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе сайланганда җыела. Сайлаулардан соң беренче булып Җирлек Советы утырышын Җирлек Башлыгы чакырта, ә ул булмаган очракта - Җирлек сайлау комиссиясе тарафыннан.

2. Сайлаулардан соң Җирлек Советының беренче утырышын яңа Җирлек Башлыгы сайланганчы Җирлек Советының иң өлкән депутаты ача һәм алып бара

Статья 38. Җирлек Советының вәкаләтләре

1. Җирлек Советы компетенциясендә саналалар:

1) Җирлек Уставын кабул итү һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;

2) җирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турында хисапны раслау;

3) җирле салымнарны һәм җыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару, алар буенча ставкалар күләмен билгеләү, салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аларны түләү буенча ташламалар бирү;

4) Җирлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясен раслау;

5) Җирлекнең рәсми символларын билгеләү;

6) Җирлек Советына депутатлар сайлау датасын билгеләү;

7) Җирлек Советына депутатлар сайлау буенча сайлау округлары схемасын раслау;

7) җирле референдум билгеләү;

8) Җирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору турында инициативаны тәкъдим итү;

9) Җирлек Башлыгын сайлау;

10) Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турында карар кабул итү;

11) Алексеевск муниципаль районы Советына Җирлек Советы депутатлары арасыннан Җирлек вәкилен сайлау.;

12) Җирлекнең Башкарма комитеты структурасын раслау, аның хезмәткәрләренең чик санын билгеләү;

13) Җирлек Сайлау комиссиясе әгъзаларын билгеләү;

14) Җирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирү, Җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү билгеләү;

15) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру;

16) Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау;

17) Җирлек территориясендә гомуми мәҗбүри кагыйдәләр билгеләү;

18) Җирлекнең муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен билгеләү;

19) муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү турында карарлар кабул итү тәртибен, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләргә һәм, әгәр федераль законнарда башкача каралмаган булса, тарифларны билгеләү тәртибен билгеләү;

20) Җирлекнең муниципальара хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгеләү;

21) Җирлекнең җирле үзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру ягыннан тәэмин итү тәртибен билгеләү;

22) җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен башкаруны контрольдә тоту;

23) муниципаль махсуслаштырылган торак фондыннан торак урыннары бирү тәртибен билгеләү;

24) территориаль иҗтимагый үзидарә органнарына Җирлек бюджетыннан кирәкле акчалар бүлеп бирү шартларын һәм тәртибен билгеләү;

25) Җирлек Советы регламентын һәм үз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча башка карарлар кабул итү;

26) муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне чыгару тәртибен билгеләү;

27) җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларына, җирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларына, Җирлек Советы депутатларына, муниципаль хезмәткәрләргә һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем бирүне һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыру, мәгариф турында Россия Федерациясе законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләүне оештыру.

2. Җирлек Советы Җирлек башлыгының, Җирлек Башкарма комитеты җитәкчесенең аларның эшчәнлеге, Җирлек Башкарма комитеты һәм Җирлек Башлыгына караган башка җирле үзидарә органнарының эшчәнлеге, шул исәптән Җирлек Советы тарафыннан куелган мәсьәләләрне хәл итү турында еллык отчетларын тыңлый.

3. Җирлек Советы яисә аерым депутатлар (депутатлар төркемнәре) тарафыннан, нинди дә булса формада, аны үтәү барышында, Җирлек бюджеты акчалары белән идарә итү һәм эш итү рөхсәт ителми, Җирлек Советы һәм депутатлар Советы эшчәнлеген тәэмин итүгә җибәрелә торган Җирлек бюджеты акчаларыннан кала.

Статья 39. Җирлек Советының эш тәртибе

1. Җирлек Советының эш тәртибе әлеге Устав һәм Җирлек Советының Регламенты белән билгеләнә.

2. Җирлек Советы эшчәнлегенең төп формасы-аның утырышлары, аларда Җирлек Советы компетенциясенә караган мәсьәләләр хәл ителә.

3. Җирлек Советы утырышы, әгәр анда Җирлек Советына сайланган депутатлар санының кимендә 50% ы катнашса, хокуклы була.

4. Җирлек Советының чираттагы утырышлары кирәк булган саен, әмма кимендә өч айга бер тапкыр үткәрелә. Чираттан тыш утырышлар Җирлек Башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белән Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше чакырыла.

5. Совет утырышлары Җирлек Башлыгы тарафыннан чакырыла. Җирлек Советы депутатлары һәм чакырылган затлар чираттагы утырышның вакыты, урыны һәм көн тәртибе турында биш көннән дә соңга калмыйча, ә чираттан тыш утырыш - бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

6. Җирлек Советы утырышлары ачык һәм ачык үткәрелә. Җирлек Советының ачык утырышларында җирлекнең һәр кешесе катнаша ала.

Регламентта каралган очракларда, Җирлек Советы ябык утырыш үткәрү турында Карар кабул итәргә хокуклы, анда бары тик Җирлек Советы чакырган затлар, шулай ук утырышта законнар нигезендә катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

7. Җирлек Советының һәр утырышында утырыш беркетмәсе алып барыла. Утырыш беркетмәсенә утырышны үткәрү датасы, урыны һәм вакыты турында белешмәләр кертелә, карала торган барлык мәсьәләләр күчерелә һәм тавыш бирү нәтиҗәләре күрсәтелгән барлык кабул ителгән карарлар теркәлә. Җирлек советы утырышы беркетмәсенә Җирлек Башлыгы кул куйганнан соң, аның белән җирлектәге һәр кеше таныша ала.

8. Җирлек Советы утырышларында һәр депутат бер тавышка ия. Җирлек Советы депутаты үзенең тавыш бирү хокукын шәхсән үзе гамәлгә ашыра. Җирлек Советы утырышларында тавыш бирү ачык (шул исәптән исемле) һәм яшерен булырга мөмкин. Тавыш бирүнең һәр төрен куллану очраклары әлеге Устав, Җирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

Статья 40. Җирлек Советында Фракцияләр

1. Җирлек Советында фракцияләрнең эшчәнлеге тәртибе законнар һәм (яки) Җирлек Советының Регламенты яисә башка норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Бетерү яки үзгәртеп кору белән бәйле рәвештә,сәяси партия эшчәнлеге туктатылган очракта, аның фракциясе эшчәнлеге, шулай ук әлеге фракциядә депутатларның әгъзалыгы юридик затларның бердәм дәүләт реестрына тиешле язма кертелгән көннән туктатыла.

3. Бермандатлы сайлау округы буенча сайланган һәм фракциягә керә торган депутат бары тик ул фракциягә кергән сәяси партия әгъзасы гына була ала.

Статья 41. Җирлек Советы эшчәнлеген оештыру

1. Җирлек Советы эшчәнлеген Җирлек Башлыгы оештыра.

2. Җирлек Советы Регламенты нигезендә, Җирлек Советы компетенциясенә кергән мәсьәләләрне алдан карау һәм әзерләү өчен, депутатлар арасыннан, Җирлек Башлыгыннан тыш, даими яки вакытлы комиссияләр төзелә ала һәм (яки) һәм (яки) әлеге мәсьәләләрне әзерләү өчен җаваплы депутатлар җирлек советы эшчәнлегенең төп юнәлешләре буенча билгеләнә.Җирлек Советы депутаты икедән дә артмаган даими комиссиядә эшләргә хокуклы.

3. Муниципаль программалар, Җирлек Советы карарлары проектларын әзерләү, Җирлек Советы каршында иң мөһим мәсьәләләр буенча фикер алышу өчен, аның карары буенча депутатлар, Җирлек Башкарма комитеты, иҗтимагый берләшмәләр, оешмалар һәм предприятиеләр, белгечләр, экспертлар һәм Җирлек халкы составында эшче, эксперт һәм башка киңәшмә төркемнәре төзелергә мөмкин.

Статья 42. Җирлек Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару

1. Җирлек Советы Җирлек территориясендә әлеге Уставның, Җирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив актларның үтәлешен, Җирлек

бюджетының үтәлешен, бюджеттан тыш фондлар акчаларын куллануны, Җирлекнең үсеш программаларын куллануны, Җирлекнең Башкарма комитеты һәм аның җитәкчесе эшчәнлеген контрольдә тота.

2. Җирлекнең җирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары тарафыннан закон, әлеге Устав һәм башка муниципаль хокукый актларны бозу фактлары ачыкланган очракта, Җирлек Советы карары белән, депутатлар арасыннан әлеге фактларны тикшерү өчен вакытлыча контроль комиссияләр төзелергә мөмкин.

3. Законнар нигезендә, Җирлек Советы , Җирлек Башлыгы инициативасы белән , Җирлек бюджеты акчаларын максатчан файдалану, муниципаль милекне файдалануның нәтиҗәлелеге буенча тикшерүләр (ревизияләр) үткәрелергә мөмкин. Күрсәтелгән контроль һәм экспертиза-аналитика чараларын үткәрү тәртибе Җирлекнең ревизия комиссиясе турында Нигезләмә белән билгеләнә.

4. Законнар нигезендә, Җирлек Советы , Җирлек Башлыгы инициативасы белән ,Җирлек бюджеты акчаларын максатчан файдалану, муниципаль милекне файдалануның нәтиҗәлелеге буенча тикшерүләр (ревизияләр) үткәрелергә мөмкин. Күрсәтелгән контроль һәм экспертиза-аналитика чараларын үткәрү тәртибе Җирлекнең ревизия комиссиясе турында Нигезләмә белән билгеләнә.

5. Җирлек Советы, контроль функцияләр башкарып, Җирлек Башкарма комитетының финанс-хуҗалык һәм башкарма-боеру эшчәнлегенә тыкшынырга хокуклы түгел.

Статья 43. Җирлек вәкилен муниципаль район Советына сайлау

1. Җирлек вәкиле яшерен яки ачык тавыш бирү юлы белән Алексеевск муниципаль районы Советына Җирлек Советы депутатлары арасыннан сайлана.

2. Сайланган дип Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыгы тавыш биргән кандидат санала.

Статья 44. Җирлек Советының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Җирлек Советының вәкаләтләре, аны формалаштыру тәртибенә бәйсез рәвештә, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 73 статьясында каралган тәртиптә һәм нигезләр буенча вакытыннан алда туктатылырга мөмкин.

Җирлек Советы вәкаләтләре шулай ук шул очракта туктатыла:

1) Җирлек Советы тарафыннан үз-үзен таркату турында карар кабул итү;

2) Җирлек Советы депутатларының әлеге составының хокуксызлыгы турында Татарстан Республикасы Югары суды карары үз көченә кергәндә, шул исәптән депутатларның үз вәкаләтләрен туктатуына бәйле рәвештә;

3) «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә Җирлекне үзгәртеп кору, Җирлек бетерелгән очракта ;

4) Җирлек чикләре үзгәрү нәтиҗәсендә сайлаучылар саны 25 проценттан артыкка арткан;;

5) гражданнарның турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен таләп ителә торган муниципаль хокукый актны бастырып чыгару срогы бозылу.

2. Җирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату аның депутатларының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатуга китерә.

3. Җирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, вакытыннан алда сайлаулар,Федераль законда билгеләнгән срокларда үткәрелә.

.

Статья 45. Җирлек Советының үз-үзен таркату турында карар кабул итү тәртибе

1. Җирлек Советының үз-үзен таркату турындагы карары Җирлек Башлыгы яки депутатлар төркеме инициативасы белән Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә яртысыннан да ким булмаган санда кабул ителергә мөмкин.

2. Үз-үзен таркату турында карар кабул итү инициативасы күрсәтелергә тиеш түгел:

1) Җирлек Советы сайланганнан соң беренче ел дәвамында;

2) Җирлек бюджетын кабул итү һәм аның үтәлеше турында хисап раслау чорында;

3) Җирлек Башлыгын чакыртып алу турында тавыш бирү уздыру чорында яисә аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта.

3. Җирлек Советының үз-үзен таркату турындагы язма тәкъдимендә үз-үзен таркату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа үз-үзен таркату сәбәпләрен нигезләүче башка материаллар кушылырга мөмкин.

4. Депутатлар арасыннан үз-үзен таркату мәсьәләсен алдан карау өчен Җирлек Советы карары белән комиссия төзелә. Җирлек Советы яки Җирлек Башлыгы карары белән Җирлек Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә халык алдында тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Җирлек Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карау дәвамлылыгы Җирлек Советы депутатлары һәм Җирлек халкы тарафыннан үз-үзен таркату инициативасының барлык шартлары һәм нигезләмәләре буенча һәрьяклы һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзеңне таркату турында карар үз-үзеңне таркату турындагы инициативаны тәкъдим иткән көннән ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.

6. Җирлек Советының үз-үзен таркату турындагы карар, яшерен тавыш бирү юлы белән, җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан өчтән ике тавыш белән кабул ителә.

7. Җирлек Советы үз-үзен таркату турында тәкъдимне кире каккан очракта, үз-үзен таркату турында кабат инициатива үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш биргән көннән бер елдан да соңга калмыйча күрсәтелергә мөмкин.

Статья 46. Җирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Җирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшчән дип тану;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;

5) судның гаепләү карарының үз көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын яисә чит ил гражданлыгын - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы җирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы,әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкасы

каралмаган булса, чит дәүләт гражданлыгы (подданствосы)булу яисә Россия Федерациясе гражданының яисә чит ил гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукынраслый торган яшәү төре документы яисә башка документ булу, яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә җирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы булган чит ил гражданы булу;

8) сайлаучылар тарыфыннан кире чакырылу;

9) җирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә җибәрү;

11) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү;

12) «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда.

2. Җирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карар Җирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылу өчен нигез барлыкка килгән көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә әгәр нигез Җирлек Советы сессияләре арасында барлыкка килсә - мондый нигез барлыкка килгән көннән өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) Җирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, Җирлек Советына әлеге гариза кергән көн вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн булып тора.

4. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 8 пунктында каралган очракта, Җирлек Советы депутаты вәкаләтләре Җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтиҗәләренең рәсми халыкка җиткерелгән (бастырып чыгарылган) көненнән туктатыла.

5. Җирлек Советы депутаты вәкаләтләре, әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында каралган очракта, Җирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктаткан көннән соң туктатыла.

6. Җирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, депутатны өстәмә сайлаулар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә билгеләнә.

IV бүлек. ҖИРЛЕК БАШЛЫГЫ

Статья 47. Җирлек башлыгы - Җирлекнең югары вазыйфаи заты

1. Җирлек Башлыгы җирлекнең иң югары вазыйфаи заты булып тора.

2. Җирлек Башлыгы Җирлек Советы тарафыннан сайлана һәм аның рәисе вәкаләтләрен башкара.

3. Җирлек башлыгының рәсми иseме-Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының « Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Башлыгы.

Кыскартылган исеме Левашевоавыл җирлеге Башлыгы.

4. Җирлек Башлыгы вазыйфасы буенча Алексеевск муниципаль районы Советы депутаты булып тора.

5. Җирлек Башлыгы бер үк вакытта Җирлек Советын һәм Җирлек Башкарма комитетын җитәкли.

Статья 48. Җирлек башлыгын сайлау тәртибе

1. Җирлек Башлыгы яңа сайланган Җирлек Советының беренче сессиясендә, әгәр Җирлек Советы тавыш бирүнең башка тәртибен билгеләмәсә, Җирлек Советы вәкаләтләре вакытына яшерен тавыш бирү юлы белән, Җирлек Советы депутатлары арасыннан сайлана.

Җирлек Башлыгын сайлау Җирлек Советы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан, шул исәптән Җирлек халкы, иҗтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Җирлек Советы депутаты, әгәр аны сайлау өчен Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән санынннан яртысыннан артыгы тавыш бирсә, Җирлек Башлыгы итеп сайланган дип санала.

3. Сайлаулардан соң Җирлек Башлыгы түбәндәге ант бирә:

« Үземә йөкләнгән югары вазыйфа Җирлек Башлыгының вазыйфаларын тормышка ашырганда, Россия Федерациясе Конституциясен һәм законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен һәм законнарын, Җирлек Уставын үтәргә, гражданнарның иминлеген тәэмин итүгә, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен яклау өчен бөтен көчемне һәм белемнәрне куярга ант итәм»

4. Җирлек Советының вәкаләтләре вакыты чыккач, Җирлек Башлыгы, билгеләнгән тәртиптә яңа Җирлек Башлыгы сайланганчы, Җирлек Башкарма комитеты эшчәнлеге белән җитәкчелек итүне дәвам итә.

Статья 49. Җирлек башлыгы Статусы

1. Җирлек башлыгы даими нигездә эшли.

2. Җирлек Башлыгын Алексеевск муниципаль район Советында вазыйфага даими нигездә билгеләнгән очракта, ул Җирлек Башлыгы вәкаләтләрен даими булмаган рәвештә башкара.

3. Җирлек Башлыгы Җирлек Советы рәисе вәкаләтләрен башкара.

4. Җирлек башлыгы Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасы депутаты, Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Федерация Советы әгъзасы, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең закон чыгару (вәкиллекле) органнары депутаты була алмый, Россия Федерациясенең башка дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларын, шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын били алмый. Сайланулы вазыйфаи зат статусына бәйле башка чикләүләр федераль законнар белән билгеләнергә мөмкин.

Җирлек башлыгы хокуклы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;

2) коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органында, шул исәптән җирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасынының сайлаулы органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында түләүсез нигездә катнашу, съездда (конференциядә) яисә башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләренең гомуми җыелышында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына (Татарстан Республикасы Премьер-министрына) алдан хәбәр итеп (сәяси партия белән идарә итүдә, һөнәри берлек органында,

шул исәптән җирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасынының сайлаулы органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында түләүсез нигездә катнашудан, съездда (конференциядә) яисә башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләренең гомуми җыелышында катнашудан тыш;) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу;
в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Советында, башка муниципаль берәмлекләрнең берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында Җирлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;
г) муниципаль берәмлек исеменнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өлешләр)белән идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актлар нигезендә, муниципаль берәмлек идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) булган оешманың идарә итү органнарында һәм муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен бушлай тәкъдим итү;
д) федераль законнарда каралган башка очраклар;
3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;
4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яки күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

5.Җирлек Башлыгы 2008 елның 25 декабрендәге "Коррупциягә каршы тору турында" 273-ФЗ номерлы Федераль законда , 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль законда, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлар (кертемнәр) булдыруны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында»Федераль законда ,2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәргә, бурычларны башкарырга тиеш.

Җирлек Башлыгы гражданлык, административ яки җинаять эше яки административ хокук бозу эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

6. Җирлек Башлыгы үз эшчәнлегендә федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә гражданнар һәм Җирлек Советы тарафыннан контрольдә тотыла һәм хисап тота.

7. Җирлек Башлыгы Җирлек Советына ел саен үз эшчәнлеге нәтиҗәләре, шул исәптән Җирлек Советы тарафыннан куелган мәсьәләләрне хәл итү турында отчет бирә.

Статья 50. Җирлек башлыгы вәкаләтләре

Җирлек башлыгы:

1) башка муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә Җирлек исеменнән эш итә, ышанычнамәсез Җирлек исеменнән эш итә;

2) Җирлек Советы эшен оештыра, Җирлек Советы утырышларын чакыра һәм аларга рәислек итә;

3) Җирлек Советының чираттан тыш утырышын чакыруны таләп итәргә хокуклы;

4) Җирлек Советы тарафыннан кабул ителгән норматив хокукый актларга, шулай ук Җирлек Советы сессияләре беркетмәләренә әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә имза сала һәм халыкка җиткерә;

5) үз вәкаләтләре чикләрендә хокукый актлар чыгара;

6) гражданнарны кабул итүне, аларның мөрәҗәгатьләрен карауны оештыра;

7) Җирлек Советы аппараты эшенә җитәкчелек итә;

8) Җирлек Советының контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны координацияли;

9) Җирлек Советы эшчәнлеген карап тоту һәм тәэмин итү өчен Җирлек бюджетында каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора;

10) Җирлек исеменнән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында дәүләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең Җирле үзидарә органнары белән шартнамәләр һәм килешүләр, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән үзара хезмәттәшлек һәм гамәлләрне координацияләү турында шартнамәләр һәм килешүләр төзи;

11)федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль берәмлекләр башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләрне, шулай ук әлеге Устав, Җирлек Советы карарлары белән Җирлек Башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

12) Җирле үзидарә органнары тарафыннан Җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм Җирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә.

13) Җирлек Башкарма комитеты эшчәнлеге белән бердәм башлангыч принципларында җитәкчелек итә һәм Җирлек Башкарма комитеты тарафыннан аның вәкаләтләренә кергән вәкаләтләрнең үтәлеше өчен шәхси җаваплылык тота;

14) Җирлек Советы, башка җирле үзидарә органнары һәм башка муниципаль берәмлекләр, дәүләт хакимияте органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә Җирлекнең Башкарма комитетын тәкъдим итә;

15) Җирлек Советы каравына Җирлек бюджеты проектын һәм аның үтәлеше турында хисапларны тәкъдим итә;

16) Җирлек Советы каравына Җирлекнең комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнары һәм программалары проектларын һәм аларның үтәлеше турында хисапларны тәкъдим итә;

17) Җирлек Советы раславына Башкарма комитет структурасы проектын кертә, хезмәткәрләрнең иң чик саны һәм хезмәткә түләү фонды белән билгеләнгән расланган структура нигезендә,Җирлек Башкарма комитетының штат расписаниесен раслый;

18) муниципаль хезмәткәрләрне һәм Җирлек Башкарма комитетының башка хезмәткәрләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлеген контрольдә тота, аларга карата кызыксындыру һәм дисциплинар җаваплылык чаралары күрә;

19)Җирлек акчалары белән расланган бюджет нигезендә эш итә, Җирлекнең бюджет һәм башка счетларын банк учреждениеләрендә ача һәм яба;

20) Җирлек Башкарма комитетының Федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән Җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра һәм (яисә) гамәлгә ашыруны тәэмин итә, аларның үтәлеше өчен персональ җавап тота; тиешле законнар нигезендә һәм үтәү йөзеннән тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча хокукый актлар чыгара;
21) җирлек Башкарма комитеты компетенциясенә кертелгән Җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча хокукый актлар, шулай ук Җирлек Башкарма комитеты эшен оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар чыгара;
22) Җирлек Советына елга бер тапкырдан да ким булмаган үз эшчәнлеге һәм Башкарма комитет эшчәнлеге турында хисап тапшыра;
23) Җирлек Башкарма комитеты хезмәткәрләре тарафыннан гражданнарны кабул итүне оештыра, гражданнарны шәхсән кабул итә, гражданнарның тәкъдимнәрен, гаризаларын һәм шикаятьләрен карый, алар буенча карарлар кабул итә;
24) Җирлек мәнфәгатьләрен тәэмин итү һәм яклау буенча, дәүләт һәм башка органнарда,Җирлек Башкарма комитеты исеменнән чаралар күрә, судка гариза бирә, ышанычнамәләр бирә;
25) законнар, әлеге Устав, Җирлек Советы карарлары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.;
26) җирле үзидарә органнары тарафыннан җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә.

Статья 51. Җирлек Башлыгы урынбасары

1. Җирлек Башлыгы тәкъдиме белән Җирлек Советы тарафыннан депутатлар арасыннан Җирлек Башлыгы урынбасары сайлана.

2. Җирлек Советы депутаты, әгәр аны сайлау өчен Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән санына яртысыннан артыгы тавыш бирсә, Җирлек Башлыгының сайланган урынбасары булып санала.

3. Җирлек Башлыгы урынбасары Җирлек Советы Регламентында билгеләнгән вазыйфаларны бүлү нигезендә функцияләрне үти, Җирлек Башлыгы йөкләмәләрен үти, ә вакытлыча булмаганда (авыруга яки отпускка бәйле рәвештә) яки үз бурычларын үти алмаса, яисә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге Уставның 50 статьясындагы 10 пунктында каралган вәкаләтләрдән тыш, җирлек башлыгы вазыйфаларын башкара.

4. Җирлек Башлыгы урынбасары, үз вәкаләтләрен даими булмаган тәртиптә башкара.

5. Җирлек Башлыгы урынбасары вәкаләтләре әлеге Уставның 46 маддәсендә каралган нигезләр буенча вакытыннан алда туктатыла.

6. Җирлек башлыгы урынбасары, Җирлек Башлыгы инициативасы белән яисә Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше таләбе буенча кабул ителә торган Җирлек Советы карары буенча да вазыйфадан теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин. Җирлек Башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Статья 52. Җирлек башлыгы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Җирлек Башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74.1 маддәсе нигезендә отставкага җибәрү;

4) «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 маддәсе нигезендә вазыйфадан читләштерү;

5) суд тарафыннан эшкә яраксыз яисә чикләнгән эшкә яраклы дип тану;

6) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;

7) судның гаепләү карарының үз көченә керүе;

8) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

9) Россия Федерациясе гражданлыгын яисә чит ил гражданлыгын - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы җирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы,әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, чит дәүләт гражданлыгы (подданствосы)булу яисә Россия Федерациясе гражданының яисә чит ил гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган яшәү төре документы яисә башка документ булу, яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә җирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы булган чит ил гражданы булу;

10) сайлаучылар тарафыннан кире чакыртылу;

11) сәламәтлек торышы буенча суд тәртибендә билгеләнгән сәләтсезлек дәрәҗәсе буенча Җирлек Башлыгы вәкаләтләрен гамәлгә ашырырга;

12) «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 маддәсе нигезендә, шулай ук җирлек бетерелгән очракта яисә җирлекне үзгәртеп кору;

13) җирлек чикләрен үзгәртү нәтиҗәсендә сайлаучыларның саны 25% ка арту.

14) гражданнарның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен кирәкле муниципаль хокукый актны бастырып чыгару срогын бозу;

15) «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү.

2. Җирлек Башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-11 пунктларында күрсәтелгән нигезләр буенча, яңа Җирлек Башлыгын сайлау Җирлек Советының якындагы сессиясендә гамәлгә ашырыла.

3. Җирлек Башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, Җирлек Советы тарафыннан үз составыннан сайланучы яңа Башлыкны сайлау вәкаләтләре туктатылган көннән алты айдан да соңга калмыйча гамәлгә ашырыла.

Җирлек Башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылганнан соң алты ай узгач, яңа Җирлек Башлыгы сайлана торган Җирлек Советы сессиясен яше буенча иң өлкән депутат алып бара.

Әгәр Җирлек Советының вәкаләтләре вакыты чыкканчыга кадәр алты айдан да ким вакыт калса, Җирлек Башлыгын Җирлек Советы составыннан сайлау яңа сайланган Җирлек Советының беренче сессиясендә башкарыла.

4. Җирлек Башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яки суд карары буенча процессуаль мәҗбүри итү чараларын кулланган очракта, аны сак астына алу яки вазыйфадан вакытлыча азат итү рәвешендә вакытлыча Җирлек Башлыгы урынбасары башкара.

Җирлек Башлыгы булмаган очракта, Җирлек Башлыгы вәкаләтләрен вакытлыча Җирлек Советы депутаты башкара, ул Җирлек Советының башка депутатлары, депутатларның инициатив төркемнәре тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлардан якындагы сессиясендә сайлана.

Җирлек Башлыгы урынбасары яисә Җирлек Советы депутаты вәкаләтләрен башкару вакыты Җирлекнең элеккеге башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән алып алты айдан артмаска тиеш.

5. Татарстан Республикасы Президентының (Татарстан Республикасы Премьер-министры) вазыйфасыннан читләштерү турындагы хокукый акты нигезендә яисә Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турында Җирлек Советы карары нигезендә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган Җирлек Башлыгы әлеге хокукый актка яисә суд тәртибендә карарга шикаять бирсә, муниципаль сайлауларда сайланучы Җирлек Башлыгын вакытыннан алда сайлау суд карары законлы көченә кергәнче билгеләнергә мөмкин түгел.

Статья 53. Җирлек Башлыгының отставкага китүе

1.Җирлек Советы «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Җирлек Башлыгын Җирлек Советы депутатлары инициативасы яисә Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер – министры) инициативасы буенча отставкага җибәрергә хокуклы.

2. Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү өчен нигез булып тора:

1) «Россия Федерациясендә Җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 75 статьясындагы 1 өлешенең 2 һәм 3 пунктларында каралган нәтиҗәләргә китергән Җирлек Башлыгының карарлары, гамәлләре (гамәл кылмавы) ;

2) җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда, әлеге Уставта каралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыру буенча өч ай һәм аннан да күбрәк вакыт эчендә вазыйфаларны һәм (яисә) җирле үзидарә органнарының федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итү буенча бурычларын үтәмәү;

3) Җирлек Башлыгының ике тапкыр рәттән ел саен Җирлек Советы каршында үткәрелә торган отчет нәтиҗәләре буенча эшчәнлегенә канәгатьләнмәслек бәя;

4) Җирлек Башлыгы 2008 елның 25 декабрендәге "Коррупциягә каршы тору турында" 273-ФЗ номерлы Федераль законда , 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» Федераль законда, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлар (кертемнәр) булдыруны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында»Федераль законда ,2003

елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны үтәмәү, бурычларны башкармау.

5) Җирлек Башлыгының, Башкарма комитетның, муниципаль берәмлекнең башка органнары һәм Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары һәм ведомство карамагындагы оешмаларының расасына, милләтенә, теленә, диненә һәм башка шартларга карап, кеше һәм граждан хокуклары һәм ирекләре тигезлегенең дәүләт гарантияләрен массакүләм төстә бозуга, раса, милли, тел яки дини билгеләр буенча хокукларны чикләүгә һәм дискриминацияләүгә юл кую, милләтара һәм конфессиональара татулыкны бозуга китереп , милләтара (этникара) һәм конфессияара конфликтлар барлыкка килүгә ярдәм итә.

3. Җирлек Советы депутатларының Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турында, Җирлек Советы депутатларының инициативасы ,депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә өчтән береннән дә ким булмаган өлеше тәгьдиме Җирлек Советына кертелә торган мөрәҗәгать рәвешендә рәсмиләштерелә. Әлеге мөрәҗәгать Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы карар проекты белән бергә кертелә. Әлеге инициативаны тәкъдим итү турында Җирлек Башлыгына һәм Татарстан Республикасы Президентына (Татарстан Республикасы Премьер – министрына) әлеге мөрәҗәгать Җирлек Советына кергән көннән соң килүче көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

4. Җирлек Советы депутатларының Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы инициативасын карау Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер – министры) фикерен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5. Әгәр Совет депутатлары инициативасын караганда, Җирлек Башлыгын отставкага чыгару турында карар Җирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итүгә кагылышлы мәсьәләләрне карау һәм (яисә) Җирлек Башлыгының «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 75 статьясындагы 1 өлешенең 2 һәм 3 пунктларында каралган нәтиҗәләргә китергән (йогынты ясаган) гамәлләр (гамәл кылмау) башлыгының җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итүгә кагылышлы мәсьәләләрне карау күздә тотылса, Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы карар бары тик Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) ризалыгы белән генә кабул ителергә мөмкин.

6. Татарстан Республикасы Президентының (Татарстан Республикасы Премьер – министры) Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы инициативасы мөрәҗәгать рәвешендә рәсмиләштерелә, ул Җирлек Советының тиешле карары проекты белән бергә Җирлек Советына кертелә. Әлеге инициативаны Җирлек Советына тәкъдим итү турында әлеге мөрәҗәгать кергән көннән соң килүче көннән дә соңга калмыйча Җирлек Башлыгына хәбәр ителә.

7. Җирлек Советы депутатлары яисә Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер – министры) тарафыннан Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы инициативаны карау тиешле мөрәҗәгать кергән көннән бер ай эчендә Җирлек Советы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8. Җирлек Советының Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы карары кабул ителгән дип санала, әгәр аның өчен Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе тавыш бирсә.

9. Җирлек Советының Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы карары Җирлек Советы Рәисе тарафыннан имзалана.

10. Әлеге Устав нигезендә Җирлек башлыгы Җирлекнең Башкарма комитетын җитәкли һәм Җирлек Советы Рәисе вәкаләтләрен башкара икән, Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы карар Җирлек Советы сессиясендә рәислек итүче депутат тарафыннан имзалана.

11. Җирлек башлыгын отставкага җибәрү турында Җирлек Советы тарафыннан карар каралганда һәм кабул ителгәндә, тәэмин ителергә тиеш:

1) тиешле сессияне үткәрү датасы һәм урыны турында аларга алдан хәбәр итү, шулай ук Җирлек Советы депутатлары яисә Татарстан Республикасы Президентының (Татарстан Республикасы Премьер – министры) мөрәҗәгате һәм аны отставкага җибәрү турында Җирлек Советы карары проекты белән танышу;тиешле сессияне үткәрү датасы һәм урыны турында аларга алдан хәбәр итү, шулай ук Җирлек Советы депутатлары яисә Татарстан Республикасы Президентының (Татарстан Республикасы Премьер – министры) мөрәҗәгате һәм аны отставкага җибәрү турында Җирлек Советы карары проекты белән танышу;

2) аңа Җирлек Советы депутатларына отставкага җибәрү өчен нигез буларак куела торган хәлләр турында аңлатмалар бирү мөмкинлеге бирү.

12. Әгәр Җирлек Башлыгы аны отставкага җибәрү турында Җирлек Советы карары белән килешмәсә, ул үзенең аерым фикерен язма рәвештә бәян итәргә хокуклы.

13. Җирлек Советының Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы карары кабул ителгән көннән биш көннән дә соңга калмыйча халыкка рәсми рәвештә җиткерелергә (бастырып чыгарылырга) тиеш. Әгәр Җирлек Башлыгы аны отставкага җибәрү мәсьәләсе буенча үзенең аерым фикерен язмача белдерсә, ул Җирлек Советының күрсәтелгән карары белән бер үк вакытта басылып чыгарга тиеш.

14. Әгәр Җирлек Советы депутатларының яисә Татарстан Республикасы Президентының (Татарстан Республикасы Премьер – министры) җирлек башлыгын отставкага җибәрү турындагы инициативасы Җирлек Советы тарафыннан кире кагылса, Җирлек Башлыгын отставкага җибәрү турындагы мәсьәлә Җирлек Советы сессиясен үткәргән көннән ике айдан да соңга калмыйча Җирлек Советына кабат карауга чыгарылырга мөмкин.

15. Җирлек Советы тарафыннан аны отставкага җибәрү турында Карар кабул ителгән Җирлек Башлыгы әлеге карарга карата шикаять белдерү турындагы гариза белән мондый карар рәсми басылып чыккан көннән соң 10 көн эчендә судка мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

V бүлек. ҖИРЛЕКНЕҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Статья 54. Җирлекнең Башкарма комитеты – Җирле үзидарәнең Җирлектәге башкарма-боеру органы

1. Җирлек башкарма комитеты җирле үзидарәнең Җирлектәге башкарма - боеру органы булып тора.

2. Җирлек Башкарма комитетының рәсми исеме-Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Левашево авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты.

Кыскартылган исеме-Левашевоавыл җирлеге башкарма комитеты.

3. Җирлекнең Башкарма комитетын Җирлек Башлыгы җитәкли.

4. Җирлекнең Башкарма комитеты Җирлек Советына һәм гражданнарга хисап тота һәм алар тарафынннан контрольдә тотыла.

5. Җирлек Башкарма комитетының исеме язылган мөһере һәм бланклары бар.

6. Җирлекнең Башкарма комитеты эшчәнлеген тәэмин итү чыгымнары Җирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

Статья 55. Җирлек башкарма комитеты структурасы

1. Башкарма комитет структурасы Башкарма комитет җитәкчесе тәкъдиме буенча Җирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Җирлек Башкарма комитеты структурасына түбәндәгеләр керә: Башкарма комитет җитәкчесе – Җирлек Башлыгы, Башкарма комитет Секретаре, башка вазифалы затлар һәм Башкарма комитетның тармак (функциональ) органнары.

3. Җирлек Башкарма комитеты эшчәнлегендә ярдәм күрсәтү, җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча мәсьәләләрне килештереп хәл итү өчен, Җирлек Башлыгы карары белән координация, эксперт һәм башка иҗтимагый (консультатив) Советлар төзелергә мөмкин. Күрсәтелгән Советлар Җирлекнең Башкарма комитеты структурасына керми. Аларда эш җәмәгать башлангычларында алып барыла.

Статья 56. Башкарма комитетның вәкаләтләре

1. Башкарма комитет:

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- Җирлек бюджеты проектын, Җирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсеш планнары һәм программалары проектларын эшли;

- Җирлек бюджетының үтәлешен тәэмин итә, Җирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсеше планнарын һәм программаларын үтәүне оештыра;

- Җирлек бюджеты үтәлеше турында отчет, Җирлекнең комплекслы социаль-икътисади үсеше планнары һәм программаларының үтәлеше турында отчет әзерли;

- Җирлекнең икътисад һәм социаль өлкәсе торышын характерлый торган статистик күрсәткечләр җыюны һәм күрсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә дәүләт хакимияте органнарына бирүне оештыра;

- «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында»2014 елның 28 июнендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган стратегик планлаштыру өлкәсендә вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2) муниципаль милек белән идарә итү, Җирлек территориясендә предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр:

- Җирлекнең муниципаль милкендәге мөлкәте белән идарә итә, муниципаль милек объектларын төзү, сатып алу, куллану, алар белән эш итү һәм арендалау мәсьәләләрен хәл итә;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән Җирлекнең икътисади һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек турында килешүләр төзи;

- Җирлек территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек формасындагы предприятиеләр булдыруга ярдәм итә;

- муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә муниципаль заказ формалаштыра һәм урнаштыра;

- Җирлекне төзекләндерү, халыкка коммуналь хезмәт күрсәтү, социаль инфраструктура объектларын төзү һәм ремонтлау, продукция җитештерү, халыкның көнкүреш һәм социаль - мәдәни ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен

кирәкле хезмәтләр күрсәтү, моның өчен каралган үз матди һәм финанс чараларын кулланып башка эшләр башкаруга заказ бирүче булып тора;

- Җирлек Советы билгеләгән тәртиптә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр булдыра, аларның максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль казна учреждениеләрен финанслауны тәэмин итә, муниципаль учреждениеләрне һәм предприятиеләрне үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, контракт нигезендә билгели һәм аларның җитәкчеләрен билэп торган вазыйфадан азат итә;

- муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итүне һәм бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс ягыннан тәэмин итүне гамәлгә ашыра;

- әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләргә тарифларны һәм муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан башкарыла торган эшләргә тарифларны билгели;

- энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру өлкәсендә муниципаль программалар эшли һәм гамәлгә ашыра,Җирлек чикләрендә муниципаль торак фонды урнашкан күпфатирлы йортларга энергетика тикшерүен уздыруны оештыра һәм энергияне сак тоту турындагы һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру турындагы законнарда каралган башка чараларны оештыра һәм үткәрә;

- аларга таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын, җирлекнең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын эшли һәм тормышка ашыра;

3) территориаль планлаштыру, җирдән һәм башка табигый ресурслардан файдалану, әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә:

- Җирлекнең генераль планы проектын һәм Җирлекнең башка шәһәр төзелеше документациясе проектларын, Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, Җирлек Советына раслауга әзерли һәм кертә, аларның үтәлешен тәэмин итә;

- муниципаль милектә булган җирләрдән рациональ файдалану һәм саклауны планлаштыруны һәм оештыруны гамәлгә ашыра;

- Җирлек җирләреннән файдалануга муниципаль җир контролен гамәлгә ашыра;

- халыкка экологик хәл турында хәбәр итә, тиешле органнарга әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудыручы, табигатьтән файдалану турындагы законнарны бозучы предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның эш-гамәлләре турында хәбәр итә;

- җир кишәрлекләрен резервлый, Җирлек чикләрендә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләре бирә һәм ала;

- муниципаль урман контролен гамәлгә ашыра.

- адресация объектларына адресларны бирә, адресларны үзгәртә, юкка чыгара, урам-юл челтәре элементларына (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк яки муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның җирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), Җирлек чикләрендә планлаштыру структурасы элементларының атамаларын үзгәртә, юкка чыгара, мондый атамаларны үзгәртә, юкка чыгара, Дәүләт адреслы реестрында мәгълүмат урнаштыра;

4) төзелеш, транспорт һәм элемтә өлкәсендә:

- муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыра, аның исәбен алып бара, Җирлек территориясендә торак төзелеше өчен шартлар тудыруны тәэмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мохтаҗлар буларак гражданнарны исәпкә алуны алып бара;

- билгеләнгән тәртиптә торак биналарны торак булмаган биналарга һәм торак булмаган биналарны торак биналарга күчерү турында Карар кабул итә, торак биналарны үзгәртеп коруны һәм яңадан планлаштыруны килештерә, билгеләнгән тәртиптә муниципаль торак фондының торак урыннарын яшәү өчен яраксыз дип таный;

- муниципаль торак фондыннан файдалану һәм сакланышы, әлеге фондның торак биналарының санитар һәм техник кагыйдәләргә һәм нормаларга, законнарның башка таләпләренә туры килүе буенча муниципаль торак контролен гамәлгә ашыра;

- Россия Федерациясе гражданлык законнары нигезендә үз белдеге белән төзелгән корылманы җимерү турында, үз белдеге белән төзелгән корылманы җимерү яисә аны рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә, территорияне планлаштыру документларында, яисә федераль законнарда билгеләнгән капиталь төзелеш объектлары параметрларына туры китерү турындагы карарны кабул итә.

- Җирлекнең торак пунктлары чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген башкара;

- Җирлек территориясендә эш итүче җәмәгать транспортының тукталыш урыннарын, тарифларны, маршрутларны, хәрәкәт графигын раслый яки килештерә;

- җәмәгать транспорты тукталышлары өчен бүлеп бирелгән урыннарны төзекләндерүне тәэмин итә;

- халыкны элемтә хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыруны тәэмин итә;

5) халыкка торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү өлкәсендә:

- халыкны җәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү белән тәэмин итү өчен шартлар тудыра;

базарлар һәм ярминкәләр оештыра;

- халыкның ялын оештыру һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыра;

- Җирлек территориясендә физик культура, мәктәп спорты һәм массакүләм спорт үсеше өчен шартлар тудыра, Җирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткәрүне оештыра;

- Җирлек халкының массакүләм ял итү өчен шартлар тудыра һәм халык күпләп ял итә торган урыннарны төзекләндерүне оештыра, шул исәптән гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр буе полосаларына ирекле үтеп керүен тәэмин итә;

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм күмү урыннарын карап тотуны тәэмин итә;

- Җирлек чикләрендә халыкны су белән тәэмин итүне, ташландык суларны агызуны, халыкны ягулык белән тәэмин итүне Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә оештыра;

6) төзекләндерү өлкәсендә:

- каты коммуналь калдыкларны җыю (шул исәптән аерым туплану) һәм транспортлау эшчәнлеген оештыра;

- Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы-Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар өчен үтемле булуын тәэмин итү таләпләрен, әлеге кагыйдәләргә туры китереп, Җирлек территориясен төзекләндерүне оештыру, шулай ук шәһәр урманнарын, Җирлек чикләрендә урнашкан аеруча саклана торган табигать территорияләренең урманнарын, урманнарын куллану, саклау, яңадан торгызуны оештыру;

7) гражданнарның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәэмин итү, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә:

- Җирлек территориясендә законнар, дәүләт хакимияте һәм Җирле үзидарә органнары актлары үтәлешен, гражданнарның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәэмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән судта яки арбитраж судта, Җирле үзидарә органнарының һәм дәүләт вазыйфаи затларының, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның хокукларын бозучы актларына карата шикаять бирә;

- җәмәгать тәртибен саклауда катнашучы гражданнарга һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтә, халык дружиналары эшчәнлеге өчен шартлар тудыра;

- Җирлекнең торак пунктлары чикләрендә беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын үткәрүне тәэмин итә;

- гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен җирле финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыруны тәэмин итә;

- үз вәкаләтләре чикләрендә һәм билгеләнгән тәртиптә халыкка гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында хәбәр итүне һәм халыкка хәбәр итүне тәэмин итә;

- муниципаль сайлауларны, Җирле референдумны, Җирлек депутатын чакыртып алу, Җирлек чикләрен үзгәртү, Җирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне әзерләү һәм үткәрүне оештыру ягыннан һәм матди-техник яктан тәэмин итә;

- җыелышлар, митинглар, урам йөрешләре, демонстрацияләр һәм пикетлар уздыруга, спорт, тамаша һәм башка массакүләм иҗтимагый чаралар үткәрүгә бәйле законнарда каралган чараларны гамәлгә ашыра;

8) Җирле үзидарә органнарына Федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен үтәү өлкәсендә;

- федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән матди һәм финанс чараларын исәпкә алып бара һәм тиешле файдалануны тәэмин итә;

- федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

- Җирлек Советы карарлары нигезендә үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен, Җирлекнең Җирле үзидарә органнары карамагында булган матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан өстәмә файдалануны тәэмин итә;

- кирәк булганда, Алексеевск муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы белән Җирлек бюджетын формалаштыру һәм үтәү буенча вәкаләтләрне тапшыру турында килешү төзи;

9) башка вәкаләтләр:

- Җирлекнең архив фондларын формалаштыруны тәэмин итә;

- авыл хуҗалыгы җитештерүен үстерүдә, кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартлар тудыруда ярдәм итә;

- Җирлектә балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чаралар оештыра һәм тормышка ашыра;

- милләтара һәм конфессиональара татулыкны ныгытуга, Җирлек территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калуга һәм үстерүгә, мигрантларны социаль һәм мәдәни адаптацияләүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлтелгән чараларны тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;

- федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый элемтәләрне үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра;

- Гражданнарны әлеге Уставның 7 статьясындагы 1 өлешенең 4 һәм 19 пунктларында каралган Җирлекнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү максатларында (шул исәптән дежурстволарда) яшәеше өчен социаль әһәмиятле эшләрне ирекле нигездә башкаруга җәлеп итү турында карар кабул итә һәм аларны уздыруны оештыра;

2. Җирлекнең Җирле әһәмияттә булмаган мәсьәләләрне хәл итүгә Җирлек башкарма комитеты вәкаләтләре:

1) Җирлек музейлары булдыра;

2) Җирлектә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр башкара;

3) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнаша;

4) Җирлек территориясендә Җирле милли-мәдәни мохтариятләрнең хокукларын тормышка ашыру белән бәйле эшчәнлекне тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;

5) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм Җирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны тормышка ашыруга ярдәм итә;

6) Җирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне мобилизацион әзерләү чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнаша;

7) муниципаль янгын сагын булдыра;

8) туризмны үстерү өчен шартлар тудыра;

9) кеше хокукларын тәэмин итүгә җәмәгать контролен һәм мәҗбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм итүне гамәлгә ашыручы иҗтимагый күзәтчелек комиссияләренә ярдәм күрсәтү;

10) «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында»1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтү;

11) торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча муниципаль торак фондыннан гражданнарга торак урыннары бирү;

12) Җирлек территориясендә яшәүче хуҗасыз хайваннар белән эш итү эшчәнлеген башкара;

13) «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында»2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;

14) инвалидларның, сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән затларның физик культурасын һәм спортын үстерүгә, адаптив физик культурага һәм җайлашу спортына ярдәм күрсәтү;

15) «Кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 7 февралендәге 2300-I номерлы Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыра;

16) полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирә.

17) алкоголь, наркотик яки башка токсик исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.

VI бүлек. БАШКА ҖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ.ҖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫНЫҢ ҮЗАРА ХЕЗМӘТТӘШЛЕГЕ

Статья 57. Җирлекнең ревизия комиссиясе

1. Җирлекнең ревизия комиссиясе финанс тикшерүе үткәрү буенча даими эшләүче, коллегиаль җирле үзидарә органы булып тора.

2. Җирлекнең ревизия комиссиясе Җирлек Советы тарафыннан төзелә һәм рәистән һәм ике аудитордан тора.

3. Җирлекнең Ревизия комиссиясен оештыру һәм аның эшчәнлеге 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 6-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә. Федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә, Җирлекнең Ревизия комиссиясе эшен һәм эшчәнлеген хокукый җайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

4. Җирлек Советы Алексеевск муниципаль районы Советы белән тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Җирлекнең Ревизия комиссиясе вәкаләтләрен Алексеевск муниципаль районы Контроль-хисап палатасына тапшыру турында килешү төзергә хокуклы.

Статья 58. Җирлекнең сайлау комиссиясе

1. Җирлекнең сайлау комиссиясе муниципаль орган булып тора һәм Җирлекнең Җирле үзидарә органнары структурасына керми.
2. Җирлекнең сайлау комиссиясе муниципаль сайлауларны, җирле референдумны, Җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирүне, чикләрне үзгәртү, Җирлекне үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне оештыра.
3. Җирлекнең сайлау комиссиясе «Россия Федерациясе гражданнарының сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 2002 елның 12 июнендәге 67-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Сайлау кодексы белән билгеләнгән тәртиптә Җирлек Советы тарафыннан төзелә.
4. Җирлек сайлау комиссиясенең вәкаләтләре вакыты биш ел тәшкил итә.
5. Җирлекнең сайлау комиссиясе хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән 6 әгъза составында формалаша.
6. Җирлек сайлау комиссиясе эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү Җирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән күздә тотыла.
7. Җирлек сайлау комиссиясенең вәкаләтләре, аның эшчәнлеге тәртибе һәм гарантияләре федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән җайга салына.
8. Җирлек Советы мөрәҗәгате нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча җирлек сайлау комиссиясенең вәкаләтләре Татарстан Республикасы Территориаль сайлау комиссиясенә йөкләнә ала.

Статья 59. Җирлек Советы, Җирлек Башлыгы, Җирлек Башкарма комитеты һәм башка Җирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеге нигезләре

1. Әлеге Уставта билгеләнгән вәкаләтләрне бүлешү нигезендә Җирлек Советы, Җирлек Башлыгы һәм Җирлек Башкарма комитеты үз вәкаләтләрен мөстәкыйль гамәлгә ашыралар.

2. Җирлек Советы һәм Җирлек Башкарма комитеты, Җирлекнең икътисади һәм социаль үсеше процесслары белән нәтиҗәле идарә итү максатыннан, законнарда, әлеге Уставта билгеләнгән формаларда, халык мәнфәгатьләрендә хезмәттәшлек итәргә тиеш.

3. Җирлек Советы һәм Җирлек Башкарма комитеты бер-берсенә кабул ителгән норматив-хокукый актларны кул куйган көннән җиде көн эчендә җибәрәләр.

5. Җирлек Башлыгы, Җирлекнең Башкарма комитеты җитәкчесе буларак, Җирлек Советының,Җирлек Башлыгының хокукый актларын кабул итү, гамәлдән чыгару, үзгәртү турындагы тәкъдим белән Җирлек Советына мөрәҗәгать итәргә хокуклы, шулай ук аларга карата суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

6. Башка җирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеге тәртибе Җирлек Советы тарафыннан билгеләнергә мөмкин.

Статья 60. Җирле үзидарә органнары арасында бәхәсләрне хәл итү

Җирлекнең җирле үзидарә органнары арасында аларның вәкаләтләрен гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча бәхәсләр килештерү процедураларын үткәрү юлы белән яисә суд тәртибендә хәл ителә.

VII бүлек. ҖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ЭШЧӘНЛЕГЕНЕҢ ГРАЖДАНЛЫК-ХОКУКЫЙ ҺӘМ ФИНАНС НИГЕЗЛӘРЕ

Статья 61. Җирлекнең юридик зат хокуклары булган Җирле үзидарә органнары

Федераль закон һәм әлеге Устав нигезендә юридик зат хокуклары Җирлек Советына һәм Җирлек башкарма комитетына бирелә.

Статья 62. Юридик затлар буларак Җирле үзидарә органнары

1. Җирлек Башлыгы Җирлек исеменнән милек һәм башка хокукларны һәм бурычларны алырга һәм гамәлгә ашырырга, судта ышаныч кәгазеннән башка чыгыш ясарга мөмкин.

2. Поселение Советы, Җирлекнең Башкарма комитеты эшчәнлеген тәэмин итүгә, шулай ук җирлекнең җирле үзидарә органнарына беркетелгән муниципаль мөлкәт белән эш итүгә җибәрелгән Поселения бюджеты чаралары белән эш итүгә бәйле рәвештә судта ышанычнамәсез чыгыш ясый.

3. Юридик зат хокуклары бирелгән Җирлекләрнең Җирле үзидарә органнары идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыру өчен төзелә торган муниципаль казна учреждениеләре булып тора һәм «Юридик затларны һәм индивидуаль эшкуарларны дәүләт теркәвенә алу турында» 2001 елның 08 августындагы 129-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә юридик затлар буларак дәүләт теркәве узарга тиеш.

Җирлек Советы һәм Җирлек Башкарма комитеты, юридик затлар буларак, әлеге төр оешмалар өчен уртак булган ,казна учреждениеләренә карата куланыла торган «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре нигезендә, Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә, эш итәләр.

Җирле Үзидарә органнарын юридик затлар буларак дәүләт теркәвенә алу өчен әлеге Җирлек Уставы һәм тиешле Җирле үзидарә органын юридик зат хокуклары белән төзү турында карар нигез булып тора.

Җирлек Башкарма комитетын юридик зат буларак дәүләт теркәвенә алу өчен Җирлек Советының тиешле органны муниципаль казна учреждениесе рәвешендә гамәлгә кую турындагы карары һәм Җирлек Башлыгы тәкъдиме буенча Җирлек Советы тарафыннан Нигезләмәне раслау нигез булып тора.

Статья 63. Җирлекнең җирле үзидарә органнарын финанслау

1. Җирлекнең Җирле үзидарә органнарын тоту чыгымнарын финанслау бары тик Җирлек бюджетының үз керемнәре хисабына гына гамәлгә ашырыла.

2. Законда, әлеге Уставта каралган очракларда, Җирлек Советы карарлары белән Җирлекнең Җирле үзидарә органнары эшчәнлеген тәэмин итү чыгымнары Җирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән карала.

VIII бүлек. ҖИРЛЕК БАШЛЫГЫНЫҢ ҺӘМ ҖИРЛЕКНЕҢ МУНИЦИПАЛЬ ВАЗЫЙФАЛАРЫН БИЛӘҮЧЕ БАШКА ЗАТЛАРНЫҢ СОЦИАЛЬ ҺӘМ БАШКА ГАРАНТИЯЛӘРЕ

Статья 64. Даими нигездә эшләүче Җирлек Башлыгы эшчәнлегенең социаль һәм башка гарантияләре

Даими нигездә эшләүче Җирлек Башлыгының эшчәнлегенең социаль һәм башка гарантияләре «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, җирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру

гарантияләре турында »2009 елның 12 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә бирелә.

Статья 65. Җирлек Советы депутаты, башка вазыйфаи затлар эшчәнлегенең социаль һәм башка гарантияләре

1.Даими булмаган нигездә эшләүче Җирлек Советы депутатына, аның Җирлек Советы сессиясендә катнашкан вакытында, эш урынын (вазыйфасын) һәм уртача хезмәт хакын саклау гарантияләнә.

2. Җирлек Башлыгы урынбасарына әлеге Уставта каралган очракларда Җирлек Башлыгы вазыйфаларын башкарганда Җирлек Башлыгының айлык акчалата бүләкләренең 90 проценты күләмендә түләнә.

3. Җирлекнең Ревизия комиссиясе һәм Җирлекнең сайлау комиссиясе әгъзаларына әлеге органнар эшендә катнашкан вакытта законнар, Җирлек Советы карарлары нигезендә акчалата компенсация түләнә.

4. «Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, җирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 2009 елның 12 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә даими нигездә эшләүче Җирлек Советы депутатына түбәндәге өстәмә гарантияләр бирелә:

1) тиешле еллар эшләгән өчен пенсиягә чыгуга бәйле эштән киткәндә бер тапкыр бирелә торган акчалата бүләкләү;

2) никахлашу уңаеннан бер тапкыр бирелә торган түләү;

3) бала туу яки уллыкка алу белән бәйле рәвештә бер тапкыр бирелә торган түләү;

4) юбилей уңаеннан бер тапкыр бирелә торган түләү;

5) авыру яки үлем белән бәйле рәвештә бер тапкыр бирелә торган түләү;

6) гаилә әгъзасы вафатына бәйле рәвештә бер тапкыр бирелә торган түләү.

5. Әлеге статьяның 4 өлеше нигезендә бирелә торган өстәмә гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

Статья 66. Җирлек башлыгы, Җирлек Советы депутатларының кагылгысызлыгы гарантияләре

1. Җирлек Советы депутатларының, шул исәптән Җирлек Башлыгының хокук гарантияләре, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлауда, арестта, тентүдә, сорау алганда, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары,язышулары, алар тарафыннан кулланыла торган элемтә чараларын,аларның документларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

2. Федераль закон нигезендә Җирлек Советы депутаты әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм аның башлыгы статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та, җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге Нигезләмә Җирлек Советы депутаты тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.

IX бүлек. ҖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫНЫҢ ҺӘМ ВАЗЫЙФАИ ЗАТЛАРЫНЫҢ ҖАВАПЛЫЛЫГЫ

Статья 67. Җирле үзидарә органнарының һәм Җирле үзидарәнең вазыйфаи затларының җаваплылыгы

Җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары гражданнар, дәүләт, физик һәм юридик затлар алдында федераль законнар нигезендә җаваплы булалар.

Статья 68. Җирлек Советы депутатларының Җирлек гражданнары алдында җаваплылыгы

1. Җирлек Советы депутатларының, шул исәптән Җирлек Башлыкларының, гражданнар алдында җаваплылыгы, сайланган депутатның гражданнарның ышанычын югалту нәтиҗәсендә барлыкка килә.

2. Гражданнарның ышанычын югалткан Җирлек Советы депутаты, шул исәптән Җирлек Башлыгы, әлеге Уставның 16 статьясында билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә гражданнар тарафыннан чакыртып алынырга мөмкин.

Статья 69. Җирле үзидарә органнарының һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затларының дәүләт алдында җаваплылыгы

Федераль закон нигезендә Җирлек Советының һәм Җирлек Башлыгының дәүләт алдында җаваплылыгы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Устав, шулай ук Җирлекнең Җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен тиешенчә башкармаган очракта, тиешле суд карары нигезендә башкарыла.

Статья 70. Физик һәм юридик затлар алдында Җирле үзидарә органнарының һәм Җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларының җаваплылыгы

Физик һәм юридик затлар алдында Җирлекнең Җирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларының җаваплылыгы федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

Статья 71. Ышаныч югалуга бәйле рәвештә муниципаль вазыйфаларны, затларны эштән азат итү (вазыйфадан азат итү)

1. Федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда каралган тәртиптә муниципаль вазыйфа биләүче зат, ышаныч югалуга бәйле рәвештә, шул очракта эштән азат ителергә (вазыйфадан азат ителергә) тиеш:

1) бер ягы үзе була торып, яклар арасындагы конфликтны булдырмау һәм (яисә) җайга салу чараларын затның күрмәве;

2) зат тарафыннан үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү яисә белә торып дөрес булмаган яки тулы булмаган мәгълүмат бирү ;

3) затның, федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, коммерция оешмасы белән идарә итү органы эшчәнлегендә түләүле нигездә катнашуы;

4) зат тарафыннан эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

5) затның, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яки күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче башка чит ил коммерцияле булмаган оешмалары һәм аларның структур бүлекчәләре составына керүе.

2. Үзенә буйсынган затның мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынуы барлыкка килүе турында мәгълүм булган муниципаль вазыйфаны биләп торучы зат тарафыннан үзенә буйсынган зат тарафыннан мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм (яки) җайга салу чаралары кабул ителмәгән очракта да, ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат ителергә (вазыйфадан азат ителергә) тиеш.

X бүлек. ҖИРЛЕКНЕҢ МУНИЦИПАЛЬ ХОКУКЫЙ АКТЛАРЫ

Статья 72. Җирлекнең муниципаль хокукый актлары системасы

1. Җирлекнең муниципаль хокукый актлары системасына керә

1) Җирлек Уставы;

2) җирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар;

3) Җирлек Советының норматив һәм башка хокукый актлары;

4) Җирлек Башлыгының, Җирлекнең Башкарма комитетының һәм башка җирле үзидарә органнарының һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затларының әлеге Уставта каралган хокукый актлары.

2. Җирлек уставы һәм җирле референдумда кабул ителгән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән карарлар муниципаль хокукый актлар системасында иң югары юридик көч актлары булып тора, турыдан-туры гамәлдә була һәм Җирлекнең бөтен территориясендә кулланыла.

Башка муниципаль хокукый актлар әлеге Уставка һәм җирле референдумда кабул ителгән хокукый актларга каршы килмәскә тиеш.

3. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан кабул ителгән муниципаль хокукый актлар җирлекнең бөтен территориясендә мәҗбүри үтәлергә тиеш.

4. Муниципаль хокукый актларны үтәмәгән өчен гражданнар, оешма җитәкчеләре, дәүләт хакимияте органнарының һәм җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары федераль законнар һәм Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә җаваплы.

5. Җирлекнең муниципаль хокукый актлары Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларына, шулай ук Татарстан Республикасы Конституциясенә, Татарстан Республикасы законнарына, башка норматив хокукый актларына каршы килмәскә тиеш.

Статья 73. Гражданнарның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарлар

1. Җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү гражданнар тарафыннан җирле референдумда гражданнарның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Әгәр гражданнарның турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен компетенциясенә күрсәтелгән актны кабул итү (бастырып чыгару) кергән җирлекнең җирле үзидарә органының яисә

вазыйфаи затының өстәмә рәвештә муниципаль хокукый акт кабул итүе (бастырып чыгару) таләп ителсә, референдумда кабул ителгән карар үз көченә кергән көннән алып 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукый актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан арта алмый.

3. Халыкның турыдан-туры ихтыяры белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен кирәкле муниципаль хокукый актны бастырып чыгару срогын бозу җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затын чакыртып алу яисә җирле үзидарәнең сайланулы органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез булып тора.

Статья 74. Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре эчтәлеге

1. Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре Җирлек Советы тарафыннан раслана.

2. Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре түбәндәге сорауларны җайга сала ала:

1) гомуми файдаланудагы территорияләрне карап тоту һәм мондый территорияләрдән файдалану тәртибе;

2) биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасад һәм киртәләү конструкцияләренең тышкы торышы;

3) төзекләндерү элементларын проектлау, урнаштыру, карап тоту һәм торгызу, шул исәптән җир эшләрен башкарганнан соң да;

4) Җирлек территориясен, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны архитектур яктыртуны да кертеп, яктыртуны оештыру;

5) Җирлек чикләрендә урнашкан газоннар, чәчәк түтәлләре һәм үлән үсемлекләре биләп торган башка территорияләрне булдыру, карап тоту, торгызу һәм саклау тәртибен дә кертеп, җирлек территориясен яшелләндерүне оештыру;

6) Җирлек территориясендә мәгълүмат урнаштыру, шул исәптән урам исемнәре һәм йорт номерлары, элмә такталары куелган күрсәткечләр урнаштыру;

7) балалар һәм спорт мәйданчыкларын, хайваннарны урамда йөртү өчен мәйданчыклар, парковкалар (парковка урыннары), кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту;

8) җәяүлеләр коммуникацияләрен, шул исәптән тротуарларны, аллеяларны, юлларны, сукмакларны оештыру.;

9) күрсәтелгән территория буенча инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин итү максатларында Җирлек территориясен төзекләндерү;

10) Җирлек территориясен җыештыру, шул исәптән кышкы чорда;

11) яңгыр сулары агу юлларын оештыру;

12) җир эшләрен үткәрү тәртибе;

13) биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, җир кишәрлекләренең шул исәптән финанс юлы белән, (күпфатирлы йортлардагы биналарның милекчеләреннән һәм (яки) башка законлы хуҗаларыннан тыш, мондый йортлар астында җир кишәрлекләре төзелмәгән яки шул өйләрнең чикләре буенча төзелгән) милекчеләренең һәм (яки) бүтән законлы хуҗаларының якын-тирә территорияләрен карап тотуда катнашуы;

14) Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә тирә-юнь территорияләре чикләрен билгеләү;

15) җирлек территориясен бәйрәмчә бизәү;

16) җирлек территориясен төзекләндерү буенча чараларны тормышка ашыруда гражданнар һәм оешмаларның катнашу тәртибе.

3. Татарстан Республикасы законы белән, аерым муниципаль берәмлекләрнең табигый-климат, географик, социаль-икътисадый һәм башка үзенчәлекләреннән чыгып, Җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән җайга салына торган башка мәсьәләләр каралырга мөмкин.

Статья 75. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар төрләре

1. Җирлекнең Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары үзләренә йөкләнгән вәкаләтләрне үтәү йөзеннән түбәндәге муниципаль хокукый актлар чыгара:

1) Җирлек Советы- Җирлек Советы карарлары;

2) Җирлек Башлыгы- Җирлек Башлыгы карарлары һәм боерыклары;

2. Җирлекнең башка вазыйфаи затлары үз вәкаләтләре чикләрендә әлеге Уставта, башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән, аларның статусын билгели торган боерыклар һәм карарлар чыгара.

Статья 76. Муниципаль хокукый актларны әзерләү

1. Муниципаль хокукый актлар проектлары Җирлек башлыгы, Җирлек Советы депутатлары, Алексеевск районы прокуратурасы, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, гражданнарның инициатив төркемнәре, шулай ук җирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан кертелә ала.

Алексеевск муниципаль районы прокуроры үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру барышында гамәлдәге муниципаль норматив хокукый актларны камилләштерү кирәклеген билгеләгәндә муниципаль норматив хокукый актларны үзгәртү, юкка чыгару яки кабул итү турында проектлар һәм тәкъдимнәр кертергә хокуклы.

2. Муниципаль хокукый актлар проектларын кертү тәртибе, аларга кушып бирелә торган документларның исемлеге һәм формасы Җирлек Советы Регламенты, Җирлек Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Статья 77. Җирлек Советының хокукый актлары

1. Җирлек Советы федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав белән аның компетенциясенә кергән мәсьәләләр буенча Җирлек территориясендә үтәлергә тиешле кагыйдәләрне, Җирлек башлыгын отставкага җибәрү турында Карар кабул итә, шулай ук федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав белән аның компетенциясенә кергән башка мәсьәләләр буенча Җирлек Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча карарлар кабул итә.

Җирлек Советы карарлары, әгәр «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән санынна күпчелек тавыш белән кабул ителә.

2. Җирлек Советының җирле салымнар һәм җыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгаруны, җирлек бюджеты акчаларыннан чыгымнарны гамәлгә ашыруны күздә тоткан карарлары Җирлек Советы каравына бары тик Җирлек Башлыгы инициативасы буенча ,бәяләмәсе булган очракта гына кертелә ала. Күрсәтелгән бәяләмә Җирлек Советына Җирлек Башкарма комитеты Карары проектын тәкъдим иткән көннән алып утыз көн эчендә тапшырыла.

3. Җирлек Советы карарларына Җирлек Башлыгы тарафыннан алар кабул ителгән көннән өч көн эчендә кул куела.

4. Җирлек Советы кабул иткән норматив хокукый акт 10 көн эчендә кул кую һәм халыкка җиткерү өчен Җирлек Башлыгына җибәрелә.

Статья 78. Җирлек Башлыгының хокукый актлары

Җирлек башлыгы әлеге Устав һәм Җирлек Советы карарлары белән билгеләнгән вәкаләтләре чикләрендә Җирлек Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара, Җирлек Советы карарларына кул куя, җирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән Җирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча Җирлек башкарма комитеты карарларын чыгара, шулай ук Җирлек Башкарма комитеты эшен оештыру мәсьәләләре буенча боерыклар кабул итә.

Җирлек башлыгы әлеге Уставның «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге131-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар нигезендә аның компетенциясенә кертелгән башка мәсьәләләр буенча карарлар һәм күрсәтмәләр чыгара.

Статья 79. Муниципаль норматив хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка җиткерү) һәм аларның үз көченә керүе тәртибе

1. Җирлек Советы карарлары Җирлек Башлыгы кул куйганнан соң үз көченә керә, әгәр башкасы карар белән билгеләнмәгән булса.

Җирлек Советының салымнар һәм җыемнар турындагы норматив-хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

Җирлек советының әлеге Уставны кабул итү яки әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турындагы карарлары Федераль законда, әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

2.Җирлек башлыгының, башкарма комитет җитәкчесенең, җирле үзидарәнең башка вазыйфаи затларының хокукый актлары, әгәр актларда башкасы билгеләнмәгән булса, аларга кул куелган көннән үз көченә керә.

3. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, гамәлгә куючы муниципаль берәмлек булган оешмаларның хокукый статусын билгели торган, шулай ук Җирле үзидарә органнары арасында төзелә торган шартнамәләр аларның рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка җиткерелгәннән) массакүләм мәгълүмат чараларында, интернетта басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

Муниципаль хокукый актны яисә Җирле үзидарә органнары арасында төзелгән Килешүне рәсми бастырып чыгару дип аның тулы текстын тиешле Җирлектә таратыла торган вакытлы матбугатта беренче басмасы санала.

Муниципаль хокукый актларны һәм килешүләрне рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү) өчен җирле үзидарә органнары шулай ук селтәрле басмадан файдаланырга хокуклы. Муниципаль хокукый актның рәсми челтәр басмасында тулы тексты басылып чыккан (урнаштырылган) очракта, күләмле график һәм таблица кушымталары басма матбугатта китерелмәскә мөмкин.

Җирле үзидарә органнары арасында төзелә торган муниципаль хокукый актларны, килешүләрне бастырып чыгару (халыкка җиткерү) тәртибе әлеге Устав белән билгеләнә һәм, федераль закон белән тарату чикләнгән мәгълүматлар булган муниципаль хокукый актлардан яисә аларның аерым нигезләмәләреннән тыш, гражданнарга алар белән танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

4. Һәр муниципаль хокукый актта аның реквизитлары: аның исеме, имзасы (Җирлек Советы тарафыннан кабул ителгән хокукый актлар өчен - шулай ук Җирлек Советы кабул иткән датага), теркәү номеры, хокукый актка кул куйган вазыйфаи затның исеме, мөһере булырга тиеш.

5. Җирлек бюджеты турында, аның үтәлеше турында хисап, Җирле салымнар һәм җыемнар билгеләү турында, Җирлек Советы Регламенты, Җирлек Советы,

Җирлек Башлыгы тарафыннан кабул ителгән башка норматив-хокукый актлар, муниципаль норматив хокукый актлардан яисә аларның федераль закон белән чикләнгән мәгълүматлар булган аерым нигезләмәләреннән тыш, аларга кул куелган көннән алып җиде көн эчендә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

6. Муниципаль сайлаулар, җирле референдум, Җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү, чикләрне үзгәртү, Җирлекне үзгәртү, Җирлек Башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау мәсьәләсе буенча норматив хокукый актлар һәм законнар нигезендә башка актлар мәҗбүри рәвештә халыкка җиткерелергә (бастырып чыгарылырга) тиеш.

7. Законнар яисә әлеге Устав нигезендә рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү) мәҗбүри булмаган норматив булмаган муниципаль хокукый актлар аларны чыгарган органнар яисә җирле үзидарә вазыйфаи затлары карары буенча бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) мөмкин.

8. Халыкка җиткерелгәндә (бастырып чыгарганда) муниципаль хокукый актның, Җирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләрнең реквизитлары күрсәтелә.

9. Муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү) түбәндәге юллар белән гамәлгә ашырыла:

- хокукый акт текстын (килешүләрне) җирлекнең җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә куелган басма массакүләм мәгълүмат чараларында яисә җирлек территориясендә таратыла торган бүтән массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару. Хокукый акт текстын башка массакүләм мәгълүмат чараларында бастырганда әлеге басылуның рәсми булуы турында билге булырга тиеш;

- хокукый акт текстын яки хокукый акт проектын «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталындагы Җирлекнең рәсми сайтында ,«Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» урнаштыру;

- хокукый акт текстын (килешү) җирлекнең торак пунктлары территориясендә махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру. Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары җирлек Советы тарафыннанраслана һәм җирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукый акт тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш;

10. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, оешмаларның хокукый статусын билгеләүче муниципаль норматив хокукый актлар, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларының бердәм банкына кертү өчен, Җирлек башлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгына җибәрелә.

11. Муниципаль норматив хокукый актлар, шул исәптән хокукый актлар рәвешендә рәсмиләштерелгән, җирле референдумда (гражданнар җыенында) кабул ителгән карарлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш, аны оештыру һәм алып бару Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Статья 80. Муниципаль хокукый актларны гамәлдән чыгару һәм аларның гамәлдә булуын туктатып тору

1. Муниципаль хокукый актлар юкка чыгарылырга яисә аларның гамәле тиешле муниципаль хокукый актны кабул иткән (чыгарган) җирле үзидарә органнары яисә вазыйфаи затлары тарафыннан, мондый органнар яисә тиешле

вазыйфалар юкка чыгарылган яисә күрсәтелгән органнарның яисә вазыйфаи затларның вәкаләтләре исемлеге үзгәртелгән очракта, аларның гамәле туктатылырга мөмкин - җирле үзидарә органнары яисә җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары, алар вәкаләтләренә муниципаль хокукый актны кабул итү (бастырып чыгару) кергән, шулай ук суд, шулай ук җирле үзидарә органнарының федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны җайга сала торган өлешендә, муниципаль хокукый актның гамәлен юкка чыгару яисә туктатып тору вакытына алар вәкаләтләренә тиешле муниципаль хокукый актны кабул итү (бастырып чыгару) кертелгән, шулай ук җирле үзидарә органнары тарафыннан аларга федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары, - Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органы яисә Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органы булып тора.

2. Норматив характерга ия булмаган муниципаль хокукый актның гамәлдә булуы, эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы вәкаләтле вәкилнең эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән тиешле күрсәтмәне алган очракта, җирле үзидарә органы яисә җирле үзидарәнең вазыйфаи заты тарафыннан кичекмәстән туктатыла. Бирелгән күрсәтмәнең үтәлеше турында җирле үзидарәнең башкарма-боеру органнары яисә җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарларның хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә - өч көн, ә җирлек Советы карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә тиеш.

3. Муниципаль берәмлек статусын билгеләү турында Татарстан Республикасының яңа законы үз көченә кергәнче гамәлдә булмаган муниципаль берәмлек статусын билгеләү хакында Татарстан Республикасы законы карары буенча тану суд карары закон көченә кергәнче кабул ителгән күрсәтелгән муниципаль берәмлекнең муниципаль хокукый актларын суд тәртибендә гамәлгә яраксыз дип тану яисә муниципаль хокукый актлар күрсәткечләрен гамәлдән чыгару өчен нигез була алмый.

XI Бүлек. ҖИРЛЕКНЕҢ МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТЕ

Статья 81.Җирлекнең муниципаль хезмәте

Җирлектә муниципаль хезмәтне хокукый җайга салу, муниципаль хезмәт вазыйфаларына таләпләрне, муниципаль хезмәткәрнең статусын билгеләү, муниципаль хезмәт үтү шартлары һәм тәртибен дә кертеп, 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, Татарстан Республикасының муниципаль хезмәт турында 2013 елның 25 июнендәге 50-ТРЗ номерлы кодексы, Җирлек Советы һәм Җирлекнең муниципаль хокукый актлары белән расланган Муниципаль хезмәт турындагы Нигезләмә белән гамәлгә ашырыла.

XII Бүлек. ҖИРЛЕКНЕҢ ИКЪТИСАДИ НИГЕЗЕ

Статья 82. Җирлекнең икътисади нигезе

Җирлекнең икътисадый нигезен муниципаль милектәге Җирлек мөлкәте, Җирлек бюджеты акчалары, шулай ук Җирлекнең мөлкәти хокуклары тәшкил итә.

Статья 83. Җирлекнең муниципаль мөлкәте

Җирлек милкендә исемлеге «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ

номерлы Федераль законның 50 статьясындагы 1 өлеше белән билгеләнгән мөлкәт була ала.

Статья 84. Җирлекнең муниципаль милкенә ия булу, файдалану һәм эш итү

1. Җирле үзидарә органнары әлеге Уставта билгеләнгән Вәкаләтләрне чикләүне исәпкә алып, җирлек исеменнән Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителә торган җирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль милеккә мөстәкыйль ияләр, аннан файдаланалар һәм алар белән эш итәләр.

2. Җирлекнең җирле үзидарә органнары муниципаль мөлкәтне физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына һәм башка муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнарына вакытлыча яки даими файдалануга тапшырырга, тартып алырга, федераль законнар нигезендә башка алыш-бирешләр башкарырга хокуклы.

3. Җирле үзидарә органнары Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә муниципаль милек реестрларын алып бара.

Статья 85. Муниципаль предприятиеләр, учреждениеләр һәм хуҗалык җәмгыятьләре

1. Җирле үзидарә органнары әлеге Уставта билгеләнгән үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне төзергә, үзгәртеп корырга һәм юкка чыгарырга, хуҗалык җәмгыятьләрен, шул исәптән җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен муниципальара, төзүдә катнашырга хокуклы. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә карата гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен вәкаләтле җирле үзидарә органнары гамәлгә ашыра.

2. Җирле үзидарә органнары муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр эшчәнлегенең максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, әлеге предприятие һәм учреждение җитәкчеләрен вазыйфага билгели һәм вазыйфадан азат итә, аларның эшчәнлеге турында хисапларны әлеге Уставта каралган тәртиптә тыңлый.

3. Җирлекнең җирле үзидарә органнары җирлек исеменнән муниципаль учреждениеләр йөкләмәләре буенча субсидия рәвешендә җавап бирәләр һәм аларның федераль законда билгеләнгән тәртиптә үтәлешен тәэмин итәләр.

Статья 86. Җирлекнең муниципаль милкен хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары

1. Муниципаль милекне хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары федераль законнар нигезендә җирлек Советы карарлары белән билгеләнә.

2. Муниципаль милекне кулланудан һәм хосусыйлаштырудан кергән керемнәр җирлек бюджетына керә.

Статья 87. Җирле үзидарә органнарының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләре

Җирле үзидарә органнарының муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук физик затлар белән мөнәсәбәтләре, Федераль Законда, Татарстан Республикасы законында башкача билгеләнмәгән булса, шартнамә нигезендә төзелә.

XIII Бүлек. ҖИРЛЕКНЕҢ ФИНАНС НИГЕЗЕ

Статья 88. Җирлек бюджеты

1. Җирлекнең үз бюджеты бар.

2. Җирлек бюджеты Җирлек Советының муниципаль норматив хокукый акты рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3. Җирлек бюджетында Җирлекнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга юнәлтелүче керемнәр һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен җирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашыруны тәэмин итү өчен бирелә торган субвенцияләр, шулай ук күрсәтелгән керемнәр һәм субвенцияләр исәбеннән Җирлек бюджетының тиешле чыгымнары аерым карала.

4. Федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең шулар нигезендә кабул ителә торган башка норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә җирле үзидарә органнары федераль дәүләт хакимияте органнарына һәм (яисә) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына Җирлек бюджеты үтәлеше турында хисап тапшыра.

Статья 89. Җирлектә бюджет процессы

1. Җирлек бюджетын төзү, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен контрольдә тоту Җирлекнең җирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль гамәлгә ашырыла. Җирлек бюджетын раслау һәм үтәү тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

2. Җирлек бюджеты проекты, Җирлек бюджетын раслау турында Җирлек Советы карары, аның үтәлеше турында еллык хисап, Җирлек бюджеты үтәлеше барышы һәм җирле үзидарә органнарының муниципаль хезмәткәрләре, муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләре саны турында квартал саен мәгълүматлар, аларны тотуга факттагы чыгымнарны күрсәтеп, рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

3. Җирлек бюджеты проекты өч елга (чираттагы финанс елына һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты проекты, җирлекнең чыгым йөкләмәләрен финанс ягыннан тәэмин итү максатларында, җирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә төзелә.

5. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты проекты, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләре нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Устав нигезендә, җирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда төзелә.

6. Җирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Юлламасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган нигезләмәләренә;

Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документларга;

Җирлекнең бюджет, салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

Җирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразлары;

озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр кертү проекты);

муниципаль программаларга(муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектлары).

7. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлек бюджеты турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законнары, Җирлек Советының муниципаль хокукый актларында (бюджет турындагы Карардан тыш) билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

8. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлек бюджеты турындагы карарда, әгәр алар Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнмәгән булса, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне бүлү нормативлары булырга тиеш.

9. Җирлек бюджеты турындагы карар белән раслана:

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда Җирлек бюджеты керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда, Җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;

чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләр буенча), чыгымнар төрләре (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) максатчан статьялар, муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча, шулай ук чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, шуңа бәйле рәвештә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законы, җирлек советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә;

гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

план чорының беренче елына Җирлек бюджеты чыгымнарының шартлы раслана торган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме 2 ,5 процент(максатчан билгеләнеше булган ,Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) план чорының икенче елына Җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган,Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар хисабына каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп;

чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

Җирлек бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка күрсәткечләре һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Җирлек Советының муниципаль норматив хокукый актлары нигезендә кабул ителгән.

10. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында карар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга бюджет проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлек бюджеты турында карар проекты план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерә һәм төзелә торган бюджетның план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслый.

11. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлек бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта Җирлек Советына тәкъдим ителә:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының узган чорында Җирлекнең социаль-икътисади үсешенең якынча нәтиҗәләре һәм агымдагы финанс елында Җирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтиҗәләре;

- чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы;

- Чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлек бюджетының төп характеристикалары (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты) фаразы;

- Җирлек бюджеты проектына аңлатма язуы;

-бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплар;

- агымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;

- чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге ,шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп;

- күрсәтелгән органнарның шушы бюджет сметаларына карата Алексеевск муниципаль районының Җирлек Советы, Контроль-хисап палатасы тарафыннан тәкъдим ителгән, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата Алексеевск муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы белән каршылыклар барлыкка килгән очракта бирелә торган бюджет сметалары проектлары;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Уставта билгеләнгән башка документлар һәм материаллар.

12. Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты проектын төзү җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, федераль законнар, алар нигезендә кабул ителә торган Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

13. ҖирлекБашкарма комитеты чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлек бюджеты турындагы карар проектын агымдагы елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча Җирлек Советы каравына кертә.

14. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Җирлек бюджеты турында карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе, Җирлек Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән раслау тәртибендә күрсәтелгәнчә проектны чираттагы финанс елы һәм план чорына кадәр карау һәм раслауны, шулай ук күрсәтелгән карар белән Россия Федерациясе Бюджет кодексының 184.1

статьясы нигезендә күрсәткечләрне һәм характеристикаларны (кушымталарны) раслауны тәэмин итәргә тиеш.

15. Җирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм (яки) Җирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Җирлек бюджеты турындагы карар аңа кул куелганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча билгеләнгән тәртиптә рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка җиткерелергә) тиеш.

16. Җирлекнең җирле үзидарә органнары җирлек бюджетының балансслылыгын һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салу, бюджет процессын гамәлгә ашыру, муниципаль бурыч күләме, күләме һәм структурасы, җирлекнең бюджет йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итәләр.

17. Җирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы законнар һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

18. Җирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Җирлекнең Җирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә һәм башкарыла торган чыгым йөкләмәләре нигезендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

19. Җирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү Җирлек бюджеты акчалары исәбеннән Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренә туры китереп башкарыла.

20. Муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 90. Муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

1. Муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу тәртибе «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 маендагы 44-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары нигезендә Җирлек Советы тарафыннан расланган сатып алулар турында Нигезләмә белән билгеләнә.

2. Муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу җирлек бюджеты акчалары хисабына түләнә.

Статья 91. Җирлек гражданнарының үзара салым акчасы (җирлек составына керүче торак пунктның)

1. Гражданнарның үзара салым акчасы астында гражданнарның җирле әһәмияттәге конкрет мәсьәләләрне хәл итү өчен башкарыла торган бер тапкыр бирелә торган түләүләре аңлашыла. Гражданнарның үзара салым түләүләре күләме җирлекнең (торак пунктның (яисә аның территориясенең бер өлеше) барлык гражданнары өчен абсолют күләмдә билгеләнә, гражданнарның аерым категорияләреннән тыш, мондый халык саны җирлек составына керүче гражданнарның гомуми саныннан (торак пунктның (яисә аның территориясенең бер өлеше) 30 проценттан артмаска тиеш һәм алар өчен түләүләр күләме киметелергә мөмкин.

2. Әлеге маддәнең 1 өлешендә күрсәтелгән түләүләрне кертү һәм куллану мәсьәләләре җирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 25.1

маддәсендәге 1 өлешенең 4.1 һәм 4.3 пунктларында каралган очракларда гражданнар җыенында хәл ителә.

3. Гражданнарның бер тапкыр бирелә торган түләүләрен җыю турында Җирле референдумы карары басылып чыкканнан соң Җирлек Башкарма комитеты :

- Җирлек (муниципаль район) территориясендә урнашкан Россия банкы учреждениесендә үзара салым акчаларын туплау өчен махсус счет ача;

- референдум карарында каралган эшләрне башкаруны оештыра һәм әлеге карарда каралган тәртиптә гражданнар алдында аларның үтәлеше турында хисап тота.

4. Гражданнарның үзара салым акчасы Җирлек бюджетының үз керемнәренә керә.

Статья 92. Инициатив проектларны тормышка ашыруны финанс һәм башка яктан тәэмин итү

1. «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 маддәсендә каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тәэмин итү чыганагы булып Җирлек бюджеты турындагы карарда каралган инициативалы проектларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре тора, шул исәптән Җирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында бирелгән инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансфертлар күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

2. Инициативалы түләүләр астында гражданнарның, шәхси эшкуарларның һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юридик затларның ирекле нигездә түләнә торган һәм конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә җирле бюджетка күчерелә торган акчалары аңлашыла.

3. Әгәр дә инициатив проект гамәлгә ашырылмаган булса, инициативалы түләүләр аларны җирлек бюджетына күчерүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру нәтиҗәләре буенча инициативалы проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициативалы түләүләр калдыгы барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән түләүләр җирле бюджетка күчерүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиеш.

Аларны җирлек бюджетына күчерүне гамәлгә ашыручы затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Җирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

4. Инициативалы проектларны тормышка ашыру, шулай ук, кызыксынган затларның ирекле милек һәм (яки) хезмәт катнашуы рәвешендә дә тәэмин ителергә мөмкин.

Статья 93. Җирлекнең муниципаль бурыч алулары (муниципаль бурыч)

1. Муниципаль бурычка алулар дигәндә, муниципаль кыймматле кәгазьләрне урнаштыру юлы белән һәм заемчы буларак гавами-хокукый оешманың бурыч йөкләмәләре барлыкка килә торган кредитлар рәвешендә гавами-хокукый оешманың бюджетына заем акчаларын гавами-хокукый оешма исеменнән җәлеп итү күздә тотыла.

2. Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә Җирлек исеменнән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукына Җирлекнең башкарма комитеты ия.

3. Муниципаль эчке бурыч алулар астында Җирлек исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан заем акчаларын Җирлек исеменнән Җирлек бюджетына җәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак Җирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

4. Муниципаль тышкы бурыч алулар дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Җирлек бюджетына федераль бюджеттан кредитлар җәлеп итү аңлашыла, алар буенча Җирлекнең чит ил валютасында белдерелгән Россия Федерациясе каршында бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

5. Муниципаль тышкы бурыч алулар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

Статья 94. Бюджет хисабы. Җирлек бюджеты үтәлеше турында еллык отчет

1. Җирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык булып тора.

2. Җирлекнең бюджет хисаплылыгы, тиешле бюджет акчаларының баш администраторларының җыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә, җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан төзелә.

3. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап җирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

4. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап, аны җирлек Советына тапшырганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы яктан тикшерүне һәм җирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

Җирле бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, бюджет законнары таләпләрен үтәп, Җирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә, Җирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

Җирлек Советы мөрәҗәгате буенча Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү Алексеевск муниципаль районының Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарылырга мөмкин.

5. Җирлек башкарма комитеты, аңа бәяләмә әзерләү өчен, агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча, Җирлек бюджетының үтәлеше турында хисап бирә. Җирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү 1 айдан да артмаган вакытта, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү күрсәткечләре нигезендә башкарыла.

6. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Алексеевск муниципаль районының Контроль-хисап палатасы яки Җирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан бер үк вакытта Җирлекнең башкарма комитетына җибәрелә.

7. Ел саен, агымдагы финанс елының 1 маеннан да соңга калмыйча, Җирлек Башкарма комитеты Җирлек Советына хисап финанс елы өчен Җирлек бюджеты үтәлеше турында Җирлек Советы карары проекты, резерв фонды ассигнованиеләренең үтәлеше турында хисап, бюджет кредитларын бирү һәм түләү турындагы хисап, эчке бурыч торышы турында хисап, аңлатма язуы һәм бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар белән еллык хисап тапшыра.

8. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны карау нәтиҗәләре буенча Җирлек Советы Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны раслау яки кире кагу турында карар кабул итә.

Җирлек Советы тарафыннан Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дөрес яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм 1 айдан артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

9. Җирлек бюджеты үтәлеше турындагы карар белән, Җирлек бюджеты керемнәренең, чыгымнарының һәм дефицитының гомуми суммасы күрсәтелеп, хисап финанс елы өчен Җирлек бюджеты үтәлеше турында хисап раслана.

Хисап финанс елында Җирлек бюджеты үтәлеше турында Җирлек Советы карарына аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджетлар керемнәрен классификацияләү кодлары буенча,Җирлек бюджетының керемнәре;

Җирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы буенча Җирлек бюджеты чыгымнары;

бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча Җирлек бюджеты чыгымнары;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары классификациясе кодлары буенча Җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары.

Статья 95. Җирлекнең Җирле бюджет үтәлеше.

1. Җирлекнең җирле бюджетын үтәү законнар нигезендә башкарыла.

2. Җирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

3. Җирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү, Җирлек бюджеты акчаларын алучыларның шәхси счетларын ачу һәм алып бару Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4.Җирлек бюджетын үтәү Җирлекнең җыелма бюджет язмасы һәм Җирлекнең касса планы нигезендә оештырыла.

Статья 96. Муниципаль финанс контроле

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукый актлар нигезләмәләрен үтәүне булдыру максатында, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга гавами норматив йөкләмәләр һәм бүтән түләүләр буенча йөкләмәләр бирә торган, шулай ук муниципаль контрактлар, Җирлекләр бюджетыннан акча бирү турында шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга табага бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле-Җирлекнең ревизия комиссиясенең контроль эшчәнлеге.

3. Эчке муниципаль финанс контроле-Җирлек Башкарма комитетының контроль эшчәнлеге.

4. Алдан контроль бюджет үтәлеше барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аларның үтәлешенең законлылыгын, исәп һәм хисаплылыкның дөреслеген билгеләү максатларында бюджет үтәлеше нәтиҗәләре буенча гамәлгә ашырыла.

XIV Бүлек. ҖИРЛЕК УСТАВЫН КАБУЛ ИТҮ. ӘЛЕГЕ УСТАВКА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ

Статья 97. Җирлек Уставы проектын әзерләү, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү тәртибе

1. Җирлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Җирлек Советы карары проекты Җирлек Советына, Җирлек Советы депутатлары, Башкарма комитет җитәкчесе, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, гражданнарның инициативалы төркемнәре тарафыннан кертелә ала.

2. Җирлек Уставы проектын, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проектын әзерләү өчен Җирлек Советы карары белән махсус комиссия төзелергә мөмкин. Әлеге комиссия эшендә катнашу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белгечләре, экспертлар чакырылырга мөмкин.

3. Җирлек уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Җирлек Советы карары проекты, аларны Җирлек Советының карау көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча халыкка җиткерелергә (бастырып чыгарылырга), Җирлек Советы тарафыннан күрсәтелгән Устав проекты, Җирлек Советының күрсәтелгән карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, шулай ук гражданнарныңкарар проекты буенча фикер алышуында катнашу тәртибе бер үк вакытта халыкка җиткерелергә (бастырып чыгарылырга) тиеш.

Җирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Җирлек советы карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук Җирлекнең Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм Конституциясе нигезләмәләрен төгәл күрсәтү рәвешендә Уставны шушы норматив хокукый актларга туры китерү максатларында үзгәрешләр кертелгән очракта, халыкка җиткерү (бастырып чыгару) таләп ителми.

4. Җирлек Уставы проекты, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Җирлек Советы карары проекты буенча, аларны Җирлек Советы сессиясендә карау алдыннан әлеге Уставның 25 статьясы нигезендә ачык тыңлаулар үткәрелә.

Статья 98. Җирлекнең Уставын кабул итү, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү тәртибе

1. Җирлек Уставы проектын, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Җирлек Советы Карары проектын карау Җирлек Советы тарафыннан кимендә ике укылышта гамәлгә ашырыла.

2. Җирлек Уставы проектын, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Җирлек Советы Карары проектын беренче укылышта кабул иткәннән соң әлеге проект Җирлек башлыгы тарафыннан төзәтмәләр кертү өчен Җирлек Советы депутатларына һәм башка хокук чыгару инициативасы хокукына ия субъектларга җибәрелә.

3. Җирлек уставы, Җирлек Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проекты Җирлек Советы депутатларының билгеләнгән санынннан өчтән икесенең күпчелек тавышы белән кабул ителә. Җирлек Башлыгы тавышы Җирлек Уставы, Җирлек Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар кабул иткәндә Җирлек Советы депутаты тавышы буларак исәпкә алына.

Статья 99. Җирлек Уставының үз көченә керү тәртибе, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар

1. Җирлек Уставы, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Җирлек Советы карары кабул ителгәннән соң, федераль законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алу өчен, Җирлек башлыгы тарафыннан муниципаль берәмлекләрнең уставларын теркәү өлкәсендә федераль башкарма хакимият органының территориаль органына җибәрелә.

2. Җирлек уставы, Җирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акты аларның дәүләт теркәвенә алынганнан соң рәсми басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) тиеш һәм алар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

Җирлек башлыгы җирлекнең теркәлгән уставын, җирлек Советы Карарын, аның муниципаль берәмлекләрнең уставларын теркәү өлкәсендә федераль башкарма хакимият органының территориаль органыннан муниципаль берәмлек уставы турындагы мәгълүматларны кертү турында мәгълъмат кергән көннән алып 7 көн эчендә җирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карарны халыкка җиткерергә (бастырып чыгарырга) бурычлы, муниципаль берәмлек Уставын «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәве турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына кертү хакында.

3. Әлеге Уставка кертелгән һәм Җирле үзидарә органнары структурасын үзгәртә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр (Җирлек уставын федераль законнар белән тәңгәлләштерү очракларыннан тыш) җирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр бүлешүне, шулай ук җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларының вәкаләтләре, вәкаләтләре, вакытлары, сайлау тәртибе үзгәрүне күздә тотып) әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында Карар кабул иткән җирлек Советы вәкаләтләре чоры узганнан соң үз көченә керә.

4. Җирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр муниципаль хокукый актка кертелә, ул Җирлек башлыгы, Җирлек Советы рәисе вәкаләтләрен башкаручы тарафыннан имзаланган Җирлек Советы карары белән рәсмиләштерелә.

5. Җирлек Уставын федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән тәңгәлләштерү әлеге закон актлары белән билгеләнгән срокта гамәлгә ашырыла. Федераль законда, Татарстан Республикасы законында күрсәтелгән срок билгеләнмәгән очракта,Җирлек Уставын федераль законга, Татарстан Республикасы законына туры китерү срогы тиешле федераль законның, Татарстан Республикасы законының үз көченә керү датасын, муниципаль хокукый акт проектын рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү) һәм гавами тыңлауларда аның буенча гражданнар тәкъдимнәрен исәпкә алу, Җирлек Советы утырышларының чиратлылыгы, мондый муниципаль хокукый актны дәүләт теркәве һәм рәсми халыкка чыгару (бастырып чыгару) срокларын исәпкә алып билгеләнә һәм, кагыйдә буларак, алты айдан артмаска тиеш.

6. Җирлек Уставын яңа редакциядә бәян итү Җирлек Советы карары белән Җирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү рөхсәт ителми. Бу очракта җирлекнең яңа Уставы кабул ителә, ә элек гамәлдә булган Уставы һәм Җирлек Советының аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары Җирлекнең яңа Уставы үз көченә кергән көннән үз көчен югалткан дип танылa.

7. Җирлек уставы, әлеге Уставка үзгәрешләр кертү турында җирлек Советы карары массакүләм мәгълүмат чараларында (халыкка җиткерелергә) рәсми

рәвештә басылып чыгарга (халыкка җиткерелергә) яки «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге (веб-адрес буенча) Алексеевск муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча урнаштырылырга тиеш: https://alekseevskiy.tatarstan.ru/ Россия Федерациясе Юстиция министрлыгының «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» порталында (http://pravo-minjust.ru кат http://право-минюст.рф челтәр басмасы сыйфатында теркәү тәртибе: ЭлNoФС77-72471, 05.03.2018ел).